

Savoir sans Frontières

EKONOMIKON

Dobrodružství Aneselmea Lanturlu

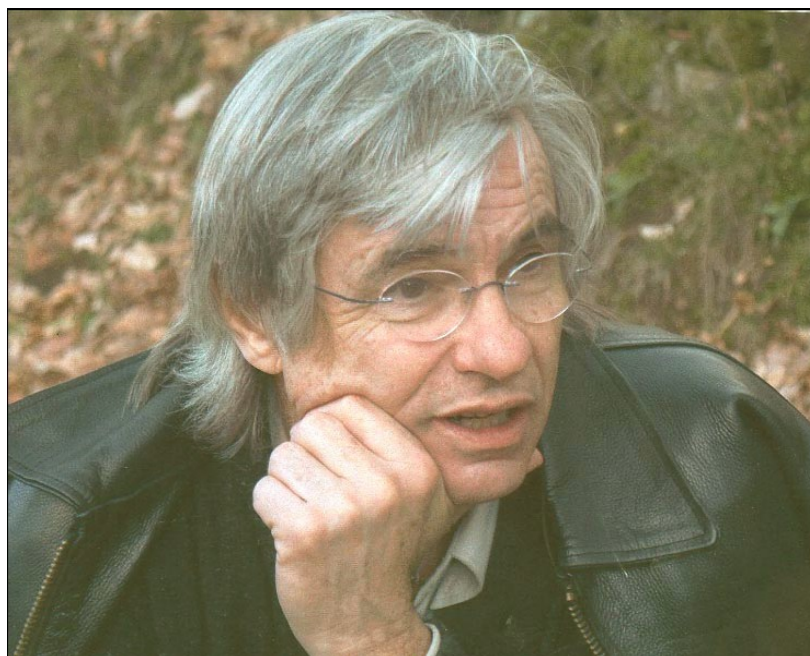
Jean-Pierre Petit

<http://www.savoir-sans-frontieres.com>

Věda bez hranic

Společnost podle zákona 1901

Jean-Pierre Petit, Prezident společnosti

Bývalý vedoucí výzkumu v CNRS, astrofyzik, autor nového literárního žánru: vědecký komiks. Založil v roce 2005 se svým přítelem Gillesem d'Agostini společnost Věda bez hranic. Cílem společnosti je zdarma šířit po světě vědu, vědecké a technické vědomosti nevyjímaje. Společnost fungující díky darům, platí překladatele 150 eur (v roce 2007) a hraří bankovní poplatky z převodu platby. Četní překladatelé každým dnem zvyšují počet přeložených děl (v roce 2007: 200 zdarma stažitelných děl ve 28 jazycích, včetně Laoštiny a Rwandštiny).

Tento soubor pdf může být volně duplikován a šířen, může být jako celek nebo jeho části používán učiteli k výuce, pod podmínkou, že se nebude jednat o výdělečnou činnost. Může být uložen do městských, školních nebo univerzitních knihoven, buď formou výtisku, nebo na síti typu Intranet.

Autor začal doplňovat sérii knih nejdříve jednoduššími díly (úroveň 12 let). Zároveň pracuje na „mluvících“ knížkách pro analfabety a „dvojjazyčných“ knížkách k výuce jazyků na základě mateřského jazyka.

Společnost hledá neustále nové překladatele do jejich mateřských jazyků, kteří vlastní technické dovednosti, díky nimž knihy dobře přeloží.

Kontaktní adresa na úvodní stránce společnosti

<http://www.savoir-sans-frontieres.com>

PŘEDMLUVA

Bylo nebylo jednou
v Krajní zemi.

Tady to je,
mistře.

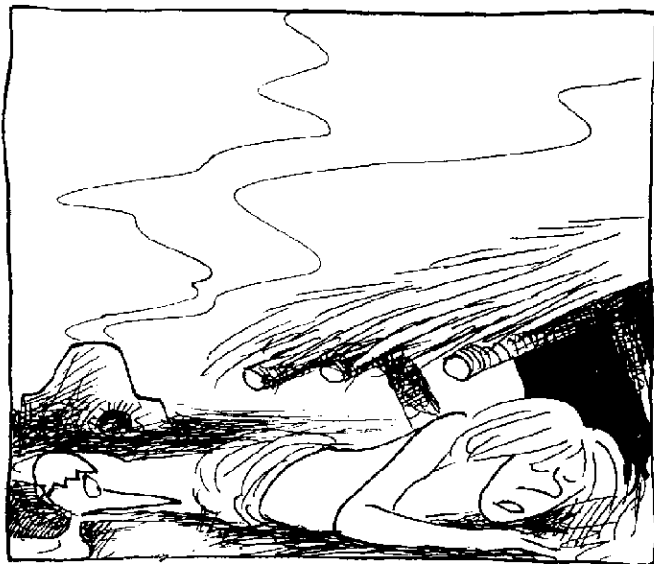
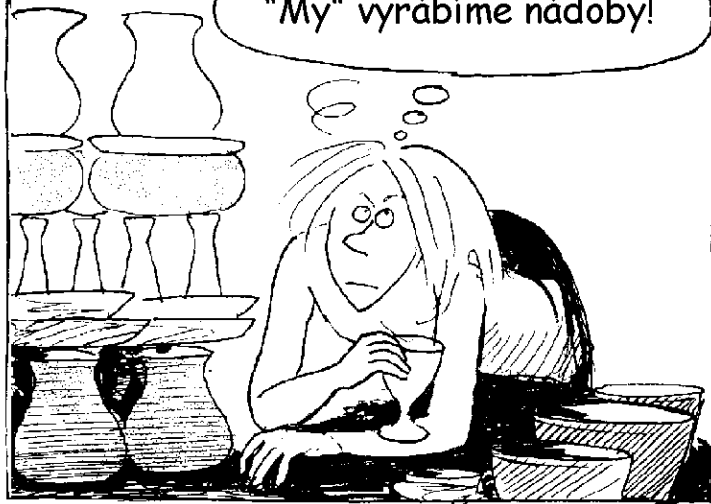
Dobře, až to uschne,
tak to budeš moct dát do
pece. Běž nasbírat dříví.

Podívej, tuhle pec vlastním
po svém otci, stejně jako
tuto půdu. A on je zdědil
po svém otci a po
otci svého otce.

My Xbreové vyrábíme nádoby
už několik století.

"My" vyrábíme nádoby!

Hlupče, přestaň sebou konečně vrtět, ať můžu nandat zboží.

Á, tady je ten starý Kroumir.

SMĚNNÝ OBCHOD

Tak čtyři ryby za jednu misku.

Ne, šest!

To bude trvat dlouho
než **STANOVÍ KURS**.
A jak se máš ty?

Ach jo, chytám pro něho ryby.

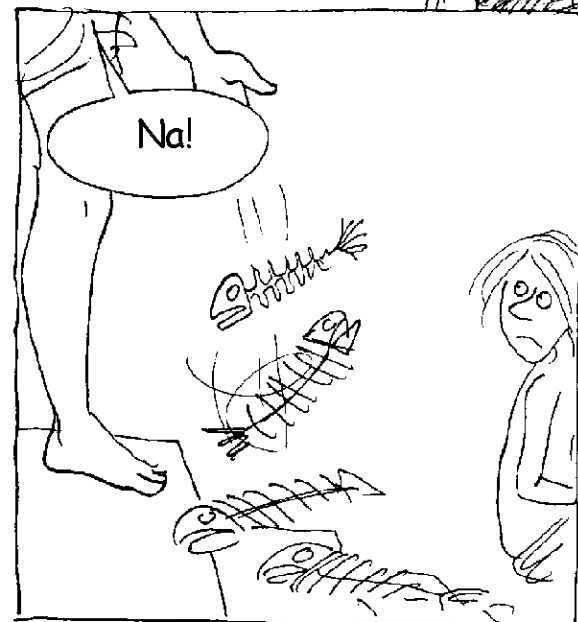

A dává mi najíst tak akorád abych neumřela hlady.
Ale, co mám dělat? Řeka patří rodu Kroumirů
a já jsem z rodu Teuhlů. Podle **ZÁKONA**
jenom Kroumírové mají právo udělené od Boha
Kefala, využívat řeku.

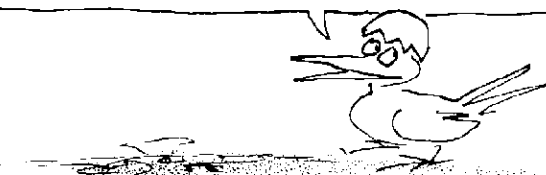

Já vím. U nás
v Krajní zemi máme
něco podobného.

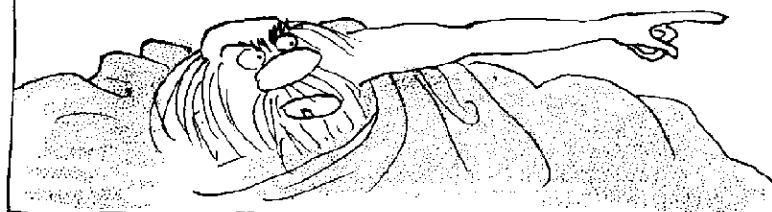
Na!

A život plynul takto dál. Lidé z Krajní
země, kteří uměli vyrábět nádobí, ho
směňovali s lidmi z rodu Kroumirů za ryby.
Jižní Polákové jim přiváželi sůl. Tou solí pak
mohli nasolit ryby a uložit je do misek, což
umožňovalo směnu zase s Poláky. A pak
zase Polákové...

JEDNOHO DNE...

Zatracené revma!
Půjdeš s nádobím za Kroumíry ty.
Ale aby tě neobrali, tak tě naučím
POČÍTAT.

COŽE ?

ÚČETNICTVÍ

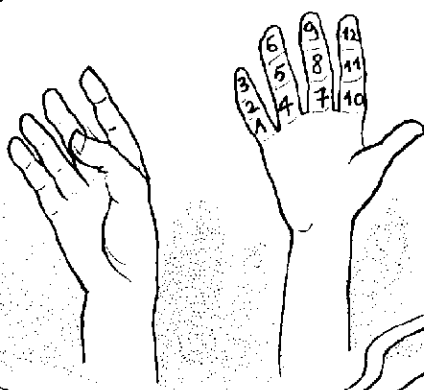
Naučím tě **TAJEMSTVÍ PRSTŮ**. Poslouchej, hlupáku, podívej se na své ruce. Máš na nich přece prsty! A každý prst se skládá ze tří článků.

Neměl bych tě to učit, ale kdybych to neudělal, tak tě Kroumir obere a oškubá jako chlupatou deku.

A já nemám rád, když mě někdo oškubává.

Podívej, palcem si budeš ukazovat články prstů a to v tomto pořadí. A až to dokončíš, tak to bude **TUCET**. A budeš si to zapisovat na kůru.

Běž a nikomu to tajemství nevyzrat', nebo tě Bůh Wall potrestá. A přines mi zpátky tvé počty!...

A jestli mě okradeš, tak tě stáhnou z kůže.

VZNIK PENĚZ

Kde máš svýho Xbreha?

Nemohl přijít. Má začarovanou nohu.

Ale, kde jsou ryby?

Přišli Jižní Polákové a táhli zrovna do války a tak si skoro všechno odnesli.

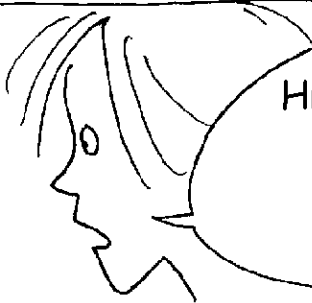
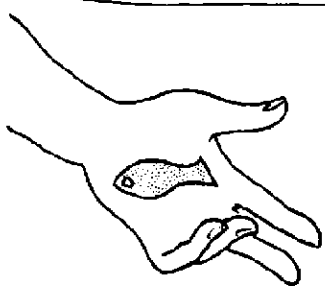

Moc mi jich nezbylo.

Ale, co budeme dělat? Přece neponesu zase to nádobí zpátky?

Dám ti něco lepšího. Vidíš tyhle malé kovové věcičky?
Každá z nich **PŘEDSTAVUJE** jednu rybu.

Hm, to vidím. Ale co řekne můj pán,
když místo dobrých ryb
přinesu tyhle
malé věcičky?

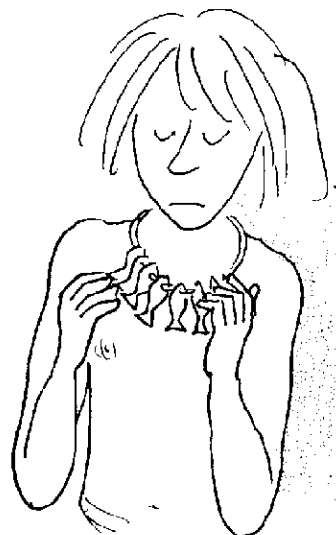
Věz, tyhle malé kovové rybičky jsou velmi vyhledávané.
Jižní Polákové je se mnou mění někdy za jídlo. Lovci z nich
umí vyrobit špičky šípů a prý když se roztaví, tak
se z nich dá vyrábět spousta jiných věcí.

Ne, já tomu **NEVĚŘÍM**.
Je to takové malé. Zbijí mě.

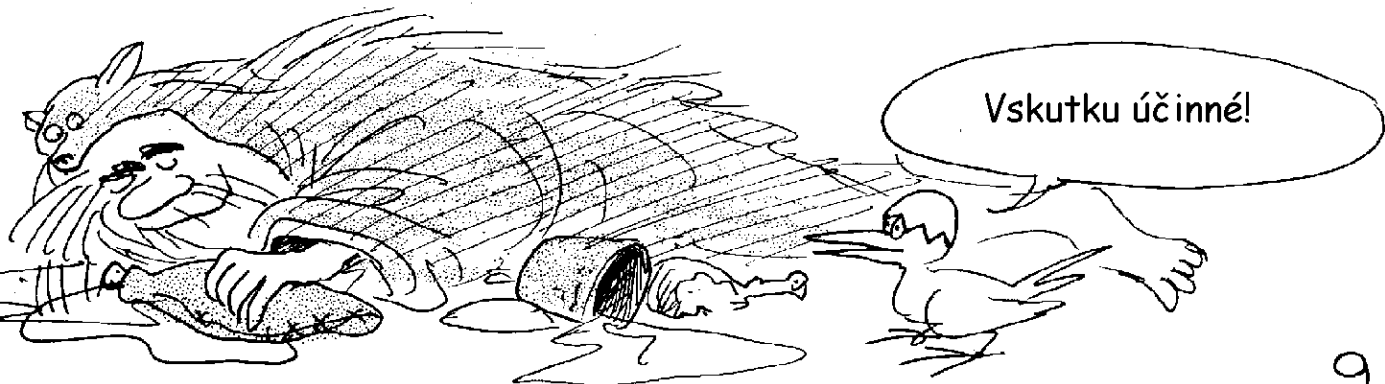
Jak chceš s těmi tvými nádobami počítat?
Tento systém ti zjednoduší život: jedna ryba,
jedna věc, jedna ryba, jedna věc.

Takhle se nemůžeš splést.
A můžeš si z toho udělat
korále: aspoň je nepoztrácíš
cestou zpátky. (*)

(*) Tento zvyk byl převzat daleko
později v některých středomořských vesnicích.

OBCHOD

Díky **PENĚZŮM** lze uskutečňovat operace aniž by docházelo k výměně okamžitě používaných a požitelných výrobků. Xbreuhové používají kovové mince ke směně svého nádobí za maso a alkohol. Po určitou dobu vlastní věci, které nemohou přímo používat, ale které jim poslouží jako **SMĚNITELNÉ PENÍZE**.

Výhodou je, že je to lehké.

KONZUMNÍ SPOLEČNOST

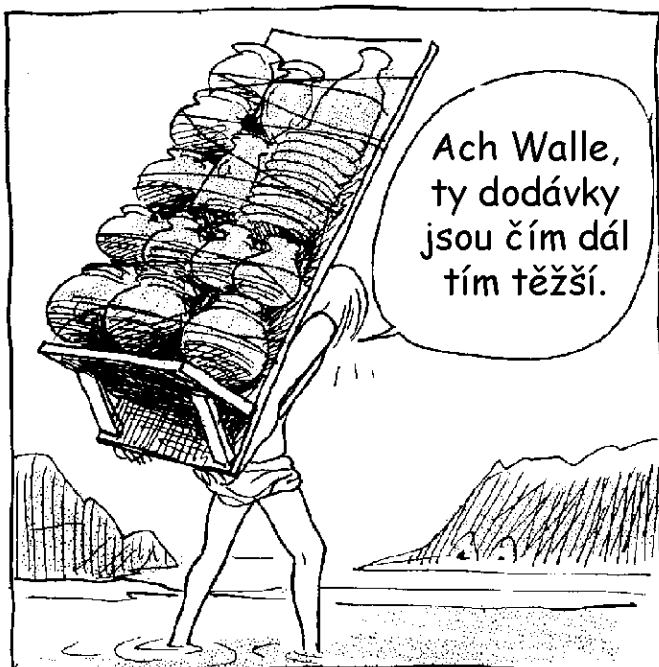
Rozhodl jsem, že budeš vyrábět ještě víc nádob, ohromné množství nádob. A místo toho, abys je směňoval za opravdové ryby, tak mě budeš nosit tyhle malé věcičky, za které budu nakupovat maso a spoustu léků.

A co se pro tebe změnilo když vyrábíš třikrát víc nádobí?
Třikrát víc než **POTŘEBUJETE**.

No místo olizování rybích kůstek, okusují kosti.

Ach Walle,
ty dodávky
jsou čím dál
tím těžší.

Na, tohle je novinka.
Ty malé kovové rybičky mají
na sobě něco napsáno.

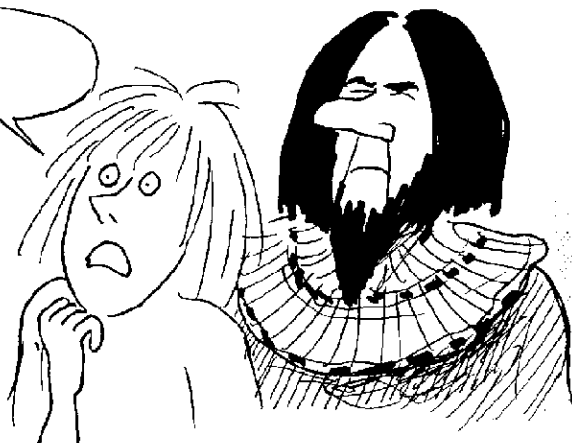
Á, vy to
ještě nevíte?

Jižní Polákové válčili s kdekým. A nakonec popudili krále NUMISE, který na ně náhle vytáhl a tím rozšířil svou vládu na celou zemi. Ten nápad malých kovových rybiček se mu moc zalíbil a zmocnil se dolů a tavíren. Nyní je to on, kdo má výhradní postavení v této věci a na mince dává svou značku, svou osobní pečeť.

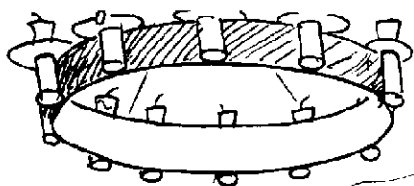
Malý detail: narazí na kůl
každého, kdo by se
odvážil dělat to samé.

Óóóó!

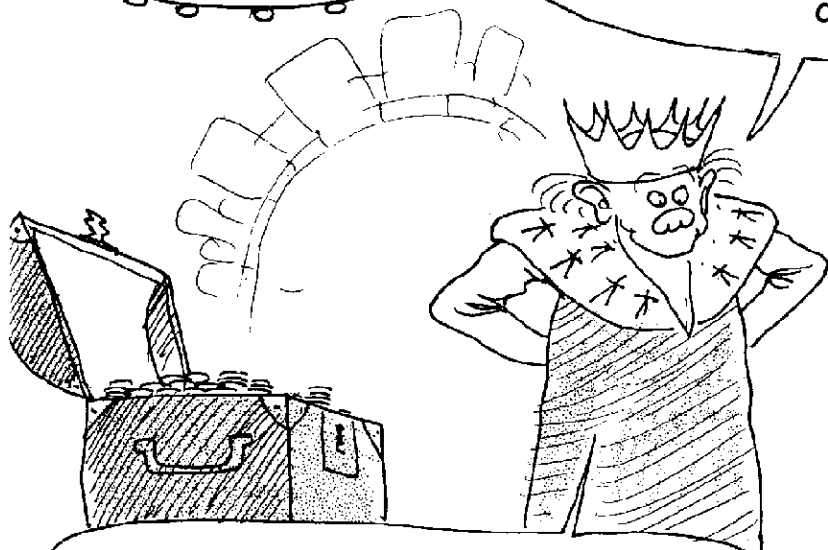

OBJEM PENĚŽ

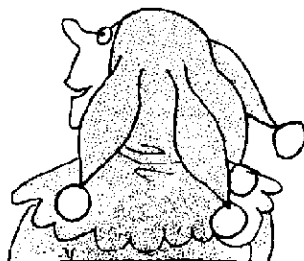
U krále NUMISE:

Ten Poláků vynález, ty... PENÍZE...
to je úžasné!
budeme moct koupit
celou zem!

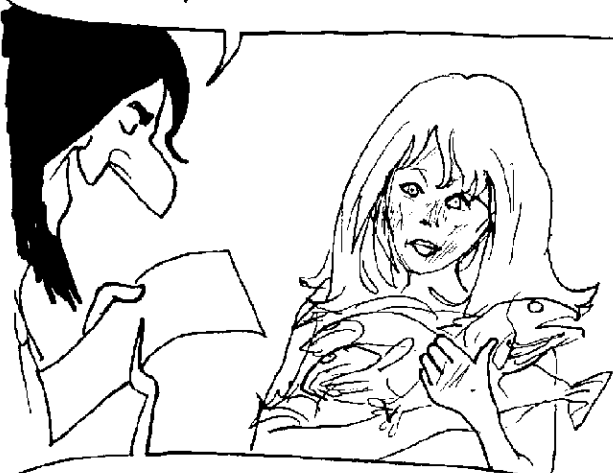

Zemi, pane?
Celý Vesmír!...

Máš pravdu: kupme celý Vesmír!

Obchod vzkvétá, Sofie. Král NUMIS u nás objednává neslýchaná množství.
Rozhodl se, že pozve na hostinu všechny
obyvatele Země a chce neskutečná množství rybích konzerv.

Budeme víc lovit.
Upleteš ohromnou síť a
vylovíme celé jezero.

Peníze sem!

Co se týká Anselmea, tak ten musel vyrobit pro Xbreuha z Krajiní země nepředstavitelné množství nádobí.

Je to celkem ruka krát ruka krát ruka. (*)

Máš na mysli ty špičky šípů.
Ale už jich máme dost, starče.
Všechny naše toulce jsou plné.
Už o to nemáme sebemenší zájem.

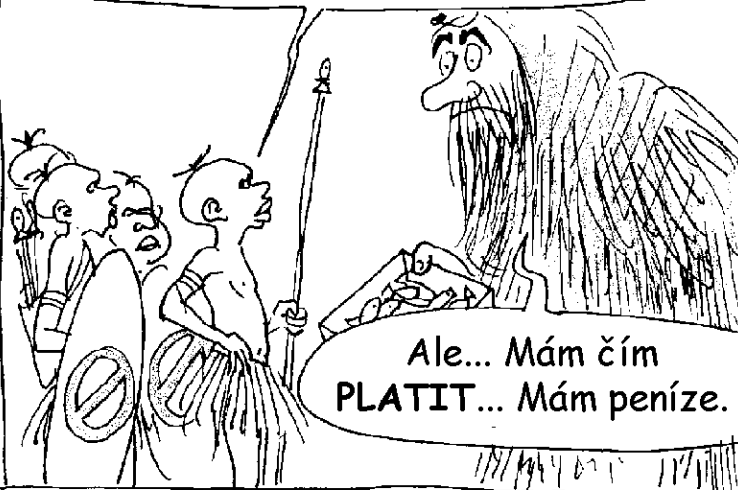
A nakonec...
železo je
železo...

Popřípadě
čtyři ruce
špiček za litr.

Ale na druhé straně tohoto řetězce
u Tayaksů...

Dvě stě litrů léku na tvou
začarovanou nohu a pak
ještě něco?

Ale... Mám čím
PLATIT... Mám peníze.

Ale... na to nemáte právo.
Litr stával jednu špičku. Můžu
vás donutit směnit
za tento kurs!

Vážně? Běžte pro
smůlu a slepičí brka.

(*) $12 \times 12 \times 12 = 1728$

(jedna ruka představuje dvanáct článků prstů)

A co kdybychom požádali Poláky at' tu krizi vyřeší?

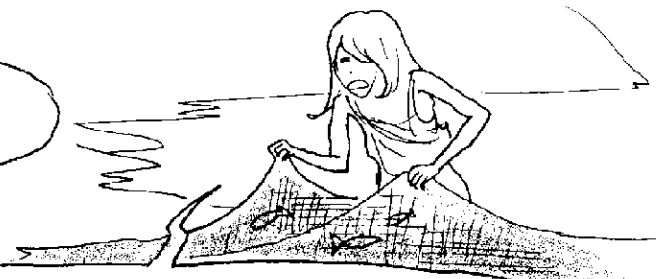
Bohužel, pane, všichni byli nabodnuti na kůl.

Když jsme **VYDALI** tyto **PENÍZE**, tak byl **KURS** jedna kovová mince za jednu rybu. A pak jsme chtěli vydat **VÍC** peněz a cena začala prudce **KLESAT**.

Hm... škoda

Je třeba ihned přestat vydávat nové mince.

U Kroumirů má prestižní objednávka krále **NUMISE** další následky:

To je všechno, co neseš, mrcho!?!

Nerozčilujte se. Tahle bláznivá objednávka zdecimovala ryby a zpusťovala celé dno.

Množství ryb kleslo o polovičku? Abych si uchoval svůj **ZISK**, tak jednoduše zdvojnásobím ceny.

OSM RUKOU MINCÍ ZA RYBU

Cože! Osm rukou mincí!!!
Ta vaše ryba je teď moc **DRAHÁ**.

CO JE VZÁCNÉ JE DRAHÉ

Viděl jste pane, ryby jsou čím dál tím vzácnější,
tak jejich cena stoupá. **VZÁCNOSTÍ HODNOTA STOUPÁ.**

Naše peníze jsou možná špatně zvolené.
Železo je běžný výrobek. Dělají se z něho
kola k vozíkům. Rozvíjí se hutnictví.
Lepší by bylo vyrábět peníze z něčeho **VZÁCNÉHO**.

Co navrhuješ?

ZLATO

Máš pravdu. Zlato se
těžko vyrábí.
Nikdy ho nebude
velké množství.

A nerezne.

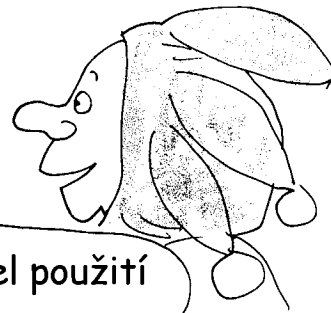
Ale jedna věc mě
znepokojuje. Zlato se
k **NICĚMU**
NEPOUŽÍVÁ.
Je to velmi měkký kov.

A proč by se mělo
k něčemu používat?

Já nevím... železo se dalo tavit.
Dalo se z něho vyrábět spousta
UŽITEČNÝCH věcí. Špičky šípů, hřebíky.

SPOTŘEBNÍ předměty.

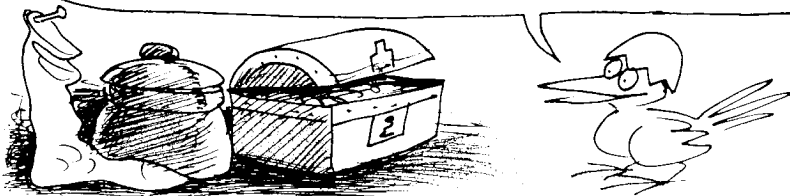

No a já jsem našel použití
pro zlato.

Jaké použití?

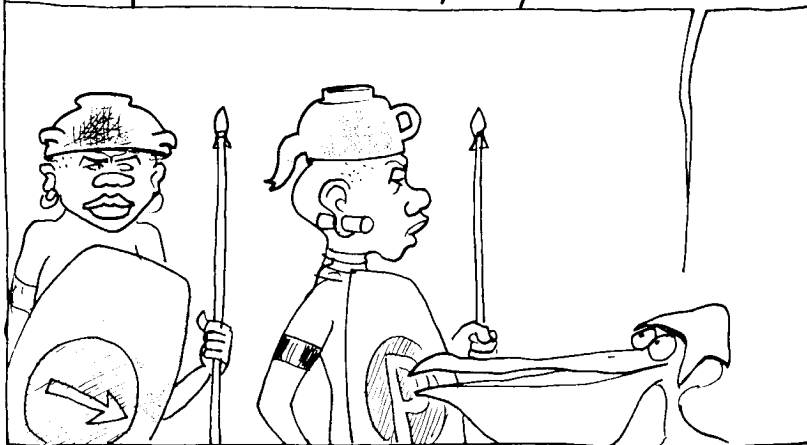
V zemi zavládlo období relativní **MĚNOVÉ STABILITY**. Peníze se prosadily v obchodním styku jako nepostradatelný prostředek. **Z NAHROMADĚNÝCH** a uložených peněz se stala **ÚSPORA**.

Vyrábět peníze!

Obchod se přesto rozvíjel dál. Xbreuhovi z Krajiní země se podařilo přesvědčit Tayakse, aby od něho kupoval nádobí a tím získal nová **ODBYTIŠTĚ** pro svou **VÝROBU**, nový **TRH**.

I král Tayaksů zakusil požitek ze spotřeby a za maso pocházející z lovu si mohl koupit spoustu krásných věcí.

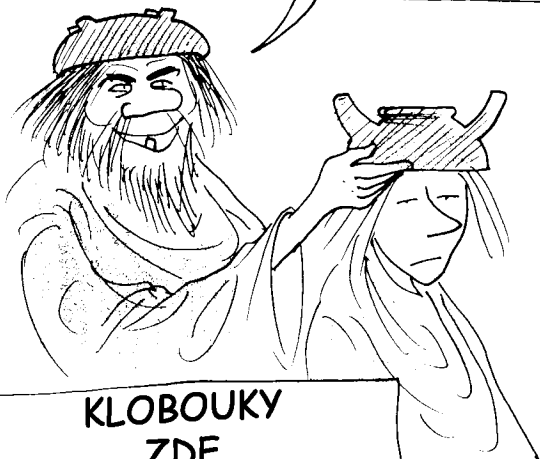
BANKA

Rozhodl se, aby ušetřil peníze svého lidu a uchránil je od žádostivosti, že je svěří naprosto nestrannému sousedovi, který byl ochoten uschovat peníze na bezpečném místě a to za mírný poplatek.

POPTÁVKOVÁ INFLACE

Slyšte všichni! Vy, kteří nenosíte nic na hlavě, vystaveni vesmírným agresím, zlým duchům, záporným vlnám a slunečním paprskům, vyberte si tento originální Krajozemský klobouk, který z vás udělá někoho. Kupte naše KLOBOUKY.

KLOBOUKY
ZDE
K PRODEJI

Neztrácejte zbytečně čas ve školních lavicích. Náš gnoseosofický klobouk vám dodá všechny znalosti, které vám chybí a to TELEPATICKÝM PŘENOSEM.

Zde přítomný Anselme Lanturlu, který byl úplný nevzdělanec se naučil díky našemu KLOBOUKU TAJEMSTVÍ PRSTŮ.

Nicméně Xbreuhovi se v REKLAMĚ nikdo nevyrovná.

Ale nemyslíš, že...

Ty ses zbláznil!?!

Anselme, mé dítě, obchod nám krásně vzkvétá.

padesát gulbarů, můj bratře!

už máme jen tři, pane!

Cože!?!
Šedesát gulbarů!

Ale... vy
zvyšujete ceny?

Synu, ceny stanovuje Bůh Wall.
A jestli budou chtít ještě, tak
to nebylo dostatečně drahé!

Vykáceli jsme celý les, abychom
upekli všechno to hloupé nádobí.

Vše jsem promyslel Anselme.
Od nynějška budeme péct naše nádobí
tímto černým olejem - naftou.

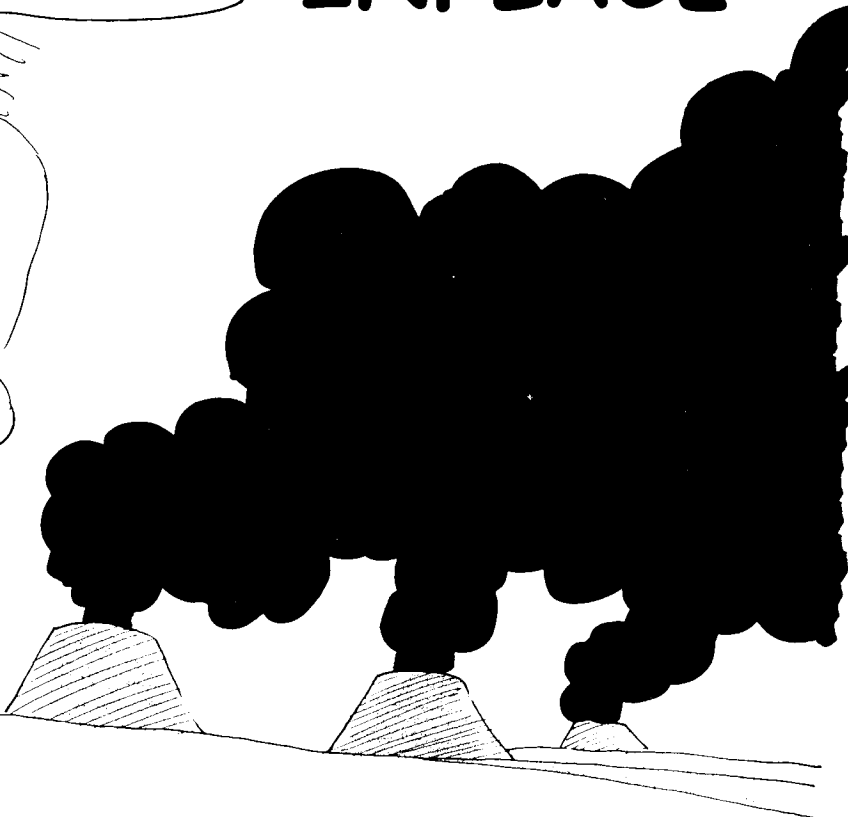
Fuj, to smrdí!

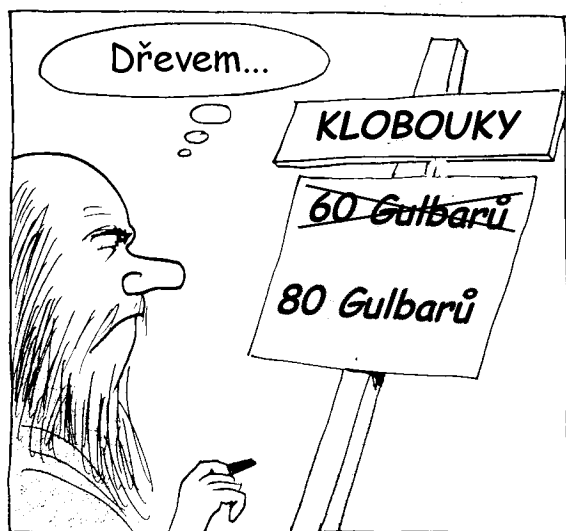
Vytáčeš a o ostatní
se nestarej!...

CENOVÁ INFLACE

O NĚCO POZDĚJI

JEDNOHO DNE...

Jó, já vím. To ta dívka,
co pracuje u jezera, ti
nacpala do hlavy tyhle nápady.

Prý tam založili něco
jako "družstvo"!

Chci pět gulbarů
za den...

a den volna
za týden.

Chceš zničit mé podnikání?
Musím platit naftu,
která je čím dál tím dražší.

Pět gulbarů za den!
Chceš mě zničit!

Tak pijte míň...
toho léku!

Chceš nás
zruinovat?

pět gulbarů za den

Walle, to
je zlý sen

Poslyš, když budeš tvrdě
pracovat, tak se časem
obměkčím.

Ale, co bys dělal
s takovou částkou peněz?

Ne, pět gulbarů
a hned!

Koupím si košili
a mýdlo!

Tak, takhle to je! nejdřív přepych,
potom hýření, smilstvo!

ochráním tě před sebou samým!

Co mě takhle
sekýrujete?!
Chci KOŠILI!

Když ty takhle,
tak si ty svoje
hrnce vyráběj
sám!

Jsem před Wallem
zodpovědný
za tvou mravnost.

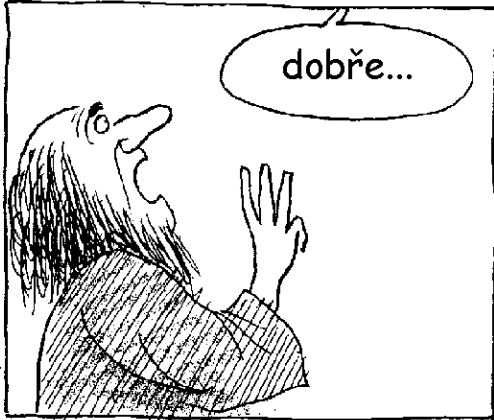
To je nevděk! Dělal jsem
pro něho všechno, živil jsem ho...

Ó, můj lék.

Za úsvitu:

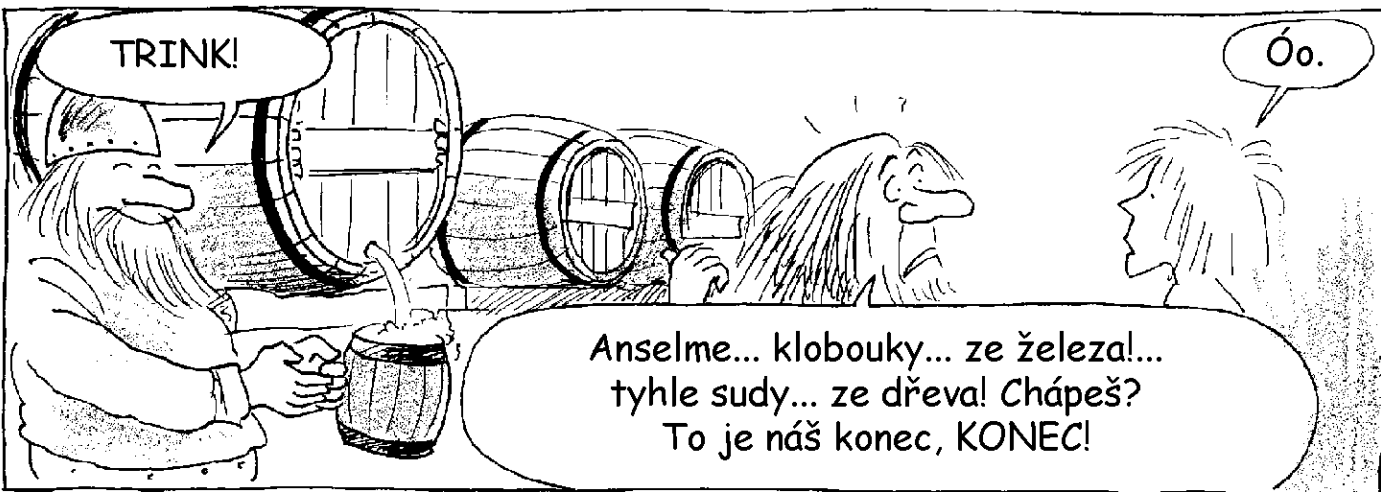
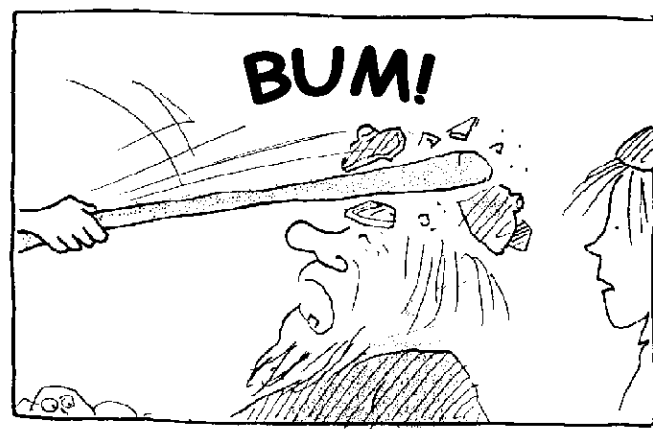
Anselme, rychle slez!
Je potřeba vyrábět
klobouky pro bručouny.
Zítra přijedou.

chci pět gulbarů
za den a den volna
za týden!

KONKURENCE

Tento objev, tato **TECHNOLOGICKÁ INOVACE** rychle přivedla řemeslo Xbreuha z Krajiní země na mizinu.

TRH PRÁCE

Co říkáte? Že jste hrnčíř?
Toho nepotřebujeme.
Umíte počítat?

Ale je to počítání v dvanáctkové
soustavě. Můj chlapče, teď se
počítá v desítkové soustavě!...

Člověk už ani nestíhá všechny tyhle moderní techniky.

Zatímco Lanturlu se dostal na bezcitnou cestu **NEZAMĚSTNANOSTI**,
u břehu jezera, Sofie:

MATKOBOWSKA! Ale co se to stalo od doby, co jsme zabili
Kroumira a zmocnili se jezera?

My rybáři jsme stejně museli dál makat.
Zato se přidala skupina parazitů
a náš úděl není o moc lepší.

Naše spolupráce je krásná!

Soudruhu! tohle nesmíš říkat. Je to **SPOLEČENSKÝ BOJ**. Vy bojujete zde v čele výroby. Ale jiní bojují v oblasti **POLITICKÉHO SMÝŠLENÍ a PLÁNUJÍ**. Žijeme zde v **PLÁNOVANÉ EKONOMICE**. (*)

Tak se na ně přijd' podívat, na ty tvé hrdiny politického smýšlení!

Necpou se. Svačí. Kontrolují kvalitu. Špatně smýšlíš.

Kontrola kvality? Nevymýšlej si!

Na jednoho, který opravdu pracuje jich **DESET** nic nedělá nebo spí.

Zde žijeme lépe, kolektivně. Není tu nezaměstnanost. Každý má práci.

Už nejsou bohatí.

Dej si pozor, Sofie, je z Bezpečnosti. Je nebezpečný.

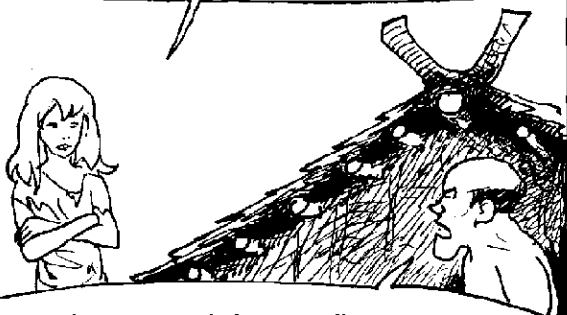
Tohle všechno znám nazpaměť'. Bůh ví, jestli jsem si tu revoluci přála.
A když zabili Kroumira, tak jsem ho neoplakávala. Ale, jak zabránit
tomu, aby se tvořila z mnoha lidí tady nová společenská třída
neschopných, líných a hloupých jedinců s "hlubokým politickým přesvědčením" ...
A proč mají lepší kousky ryb, a my okusujeme jen hlavy?
Proč všechna ta PRIVILEGIA?

Zaslepilo tě tvé zpátečnické smýšlení. Je třeba vidět
celek a nesoustředit se na individuální případy.

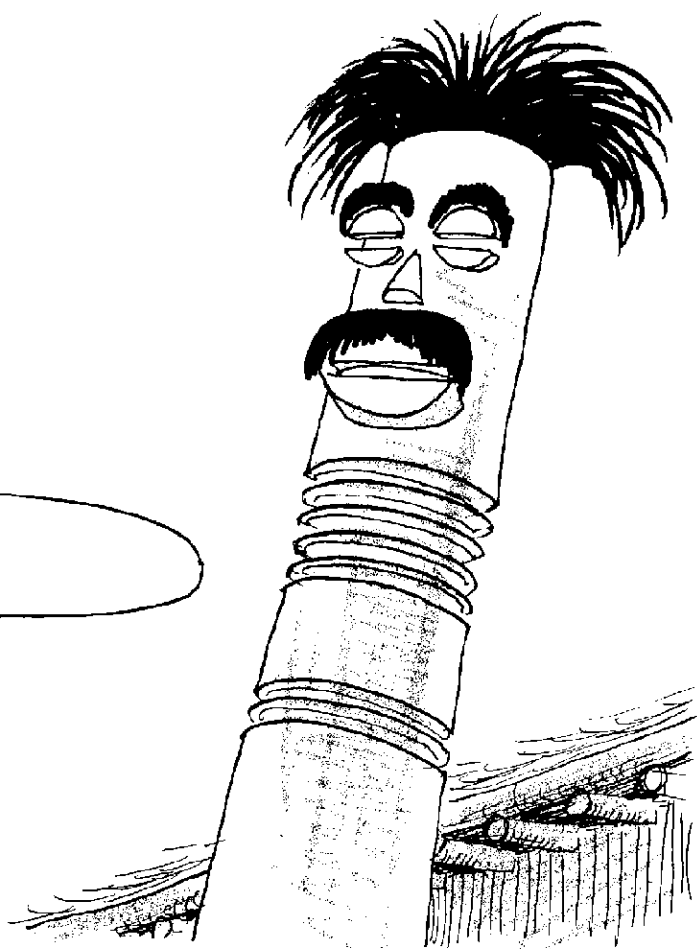
Na druhé straně hor v Krajině zemi
ČLOVĚK VYKORISŤUJE ČLOVĚKA.

A tady je to naopak!

Už to stačí. Napíšu na
tebe posudek.

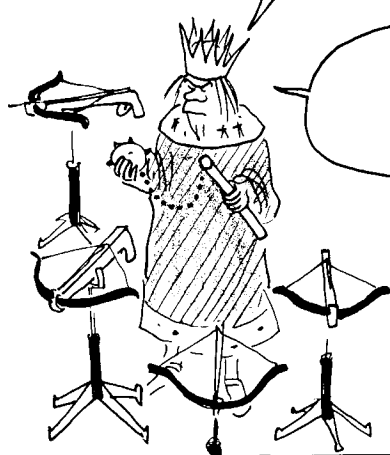
OTCI NÁRODŮ!

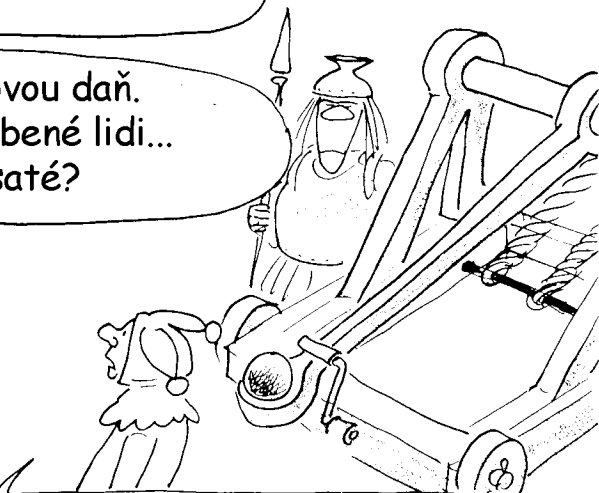
U KRÁLE NUMISE:

Nechci, aby se tu stalo to, co se stalo ve východní provincii Kroumiru.

Tak zavedeme novou daň. Třeba... daň pro hubené lidi... nebo pro vousaté?

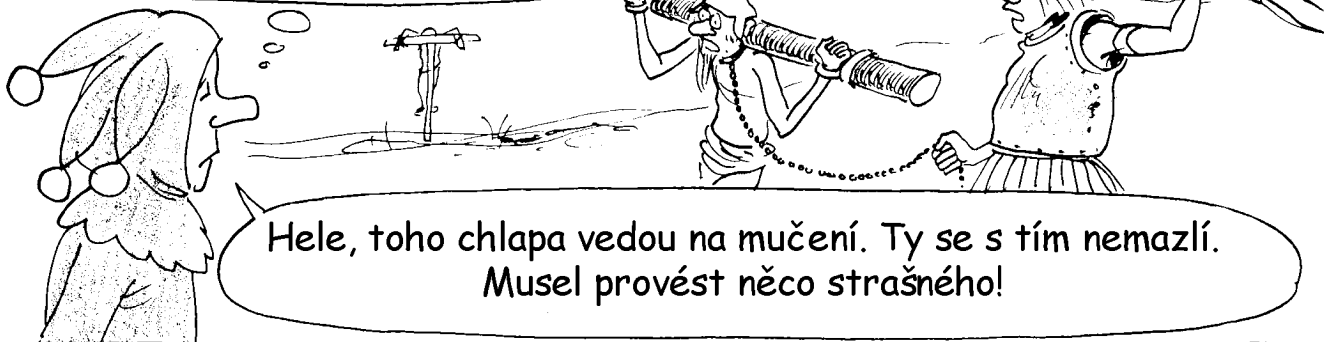

Pane, to už není možné. To by mělo velmi negativní následky. A zlatáky taky už nemůžeme ztenčit, jinak by skrz ně bylo vidět!

Poslyš, jseš můj ekonomický poradce? Tak vymysli řešení, jak jim vzít, co mají, aniž by si toho všimli. Porad' si, jinak tě dám napíchnout na kůl.

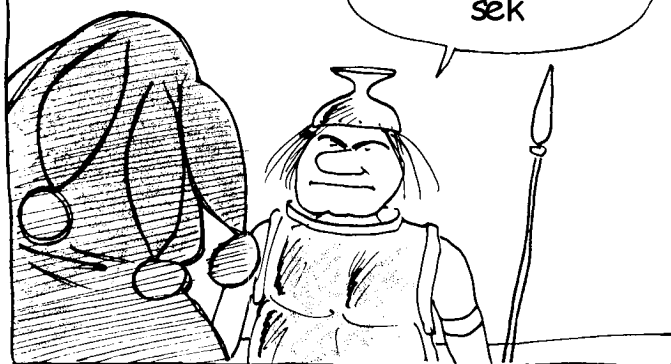
To se lehkó řekne... to se lehkó řekne.

Hele, toho chlapa vedou na mučení. Ty se s tím nemazlí. Musel provést něco strašného!

Zbrojnoši, co provedl tento muž?

nekrytý šek

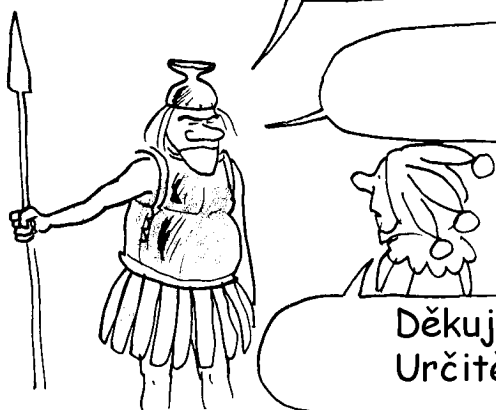
Některí lidé ukládají své zlato do bezpečí do jeskyň v horách. Ale nevýhodou je, že tohle zlato už není v oběhu. A nemůže být už používáno.

Ano, to brzdí obchody

Tak lidé vymysleli takový systém. Na kus pergamenu napíší "poukázka na tolik gulbarů" a podepíší se pod to. Říkají tomu **ŠEKY**. Zákon samozřejmě zakazuje pod trestem smrti vydávat víc šeků, než má člověk gulbarů ve své jeskyni, ve své **BANCE**. A těmi pergameny se dá platit.

A lidi můžou jít do hor směnit ty pergameny za zlaté gulbary.

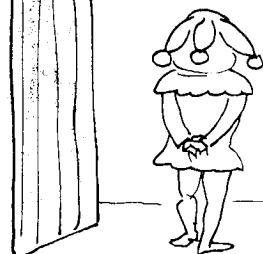
AHÁÁÁÁ

Děkuji ti, zbrojnoši. A běž si teď odpočinout. Určitě tě zmohlo, jak jsi mi všechno vysvětlil.

Ach Walle, takhle brzy
dopadnu, jestli nenajdu nějaké
řešení.

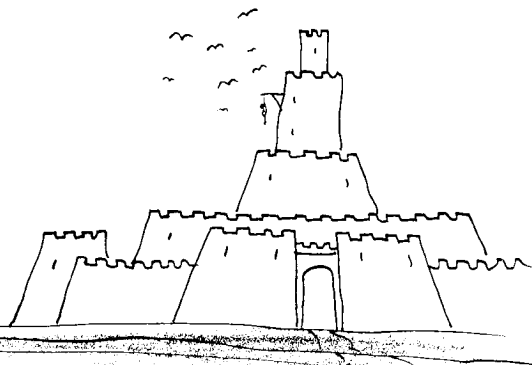
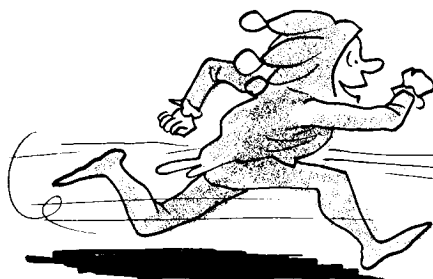
Hm...

Ale!...

už vím!!!!

PAPÍROVÉ PENÍZE

Pane, otevřeme banku, kterou
nazveme banka Krajní země.

Na co? Jako k čemu?
Akorád nám to
zkomplikuje život.

A pak rozšíříme
šekový systém!

Nejdřív vložíme do té naší banky veškeré zlato, které vlastní náš lid. Případně k tomu lidi "dotlačíme".. Naoplátku jim dáme papírky s nápisem "poukázka na tolik gulbarů". A uděláme to tak, aby byly v oběhu už jen tyhle věci.

Ale... tím nezbohatneme!?

Jé, počkej, myslím, že už to začínám chápat.

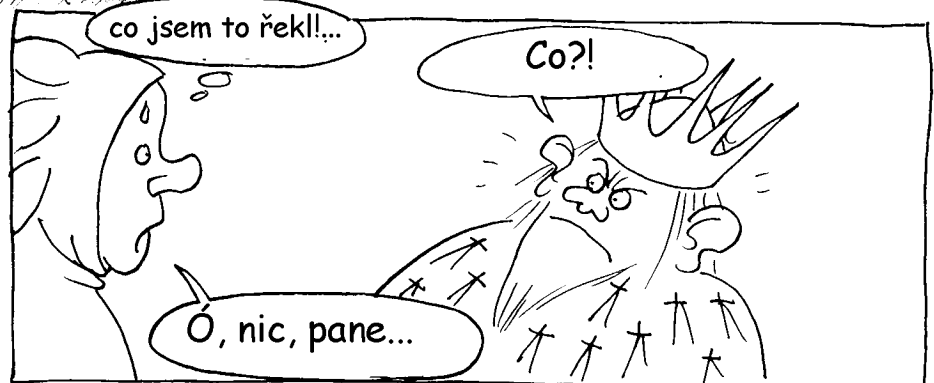
Ty "papírové gulbary" vydáme navíc sami od sebe. A samozřejmě jich bude daleko víc, než "zlatých gulbarů".

Hm... začínalo být vidět, že naše zlaté gulbary byly tenčí, ale kdo by se dozvěděl, že vydáváme tolik "PAPÍROVÝCH PENĚZ?"

to bude největší aféra nekrytých šeků v historii

Falešné peníze!

co jsem to řekl!...

Co?!

Ó, nic, pane...

Počkej, když vydáme hodně papírových gulbarů, tak to bude připadat divné i těm nejhloupějším lidem.
A jestli bude víc, daleko víc papírových gulbarů, než zlatých gulbarů, tak je nebude možno všechny najednou směnit v kursu jeden k jednomu. A nebude možné zachovat **PARITU**.

Poznámka: Vždycky můžu odmítnout směnit...

To by vyvolalo zmatek, lidé by ztratili veškerou **DŮVĚRU** v naše **PAPÍROVÉ PENÍZE**.

Když dáme do oběhu dvakrát tolik papírových gulbarů, než existuje zlatých gulbarů, tak by stačilo směňovat v kursu dva k jednomu.

Přišel jsem na to, co uděláme: Až nám lidé svěří všechny zlaté gulbary, tak je roztavíme!

To by se nelíbilo, pane...

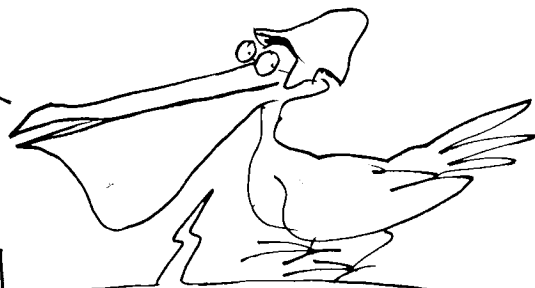
No a co z toho jako bude?

Zcela jednoduše, **ZLATO**...

Takto začala největší aféra nekrytých šeků v historii království. Vše proběhlo podle plánu. Lidé přinášeli své zlaté gulbary, které byly ihned taveny a po kterých už nikdy nebylo ani slechu. Král NUMIS vytiskl stohy bankovek, za které se okamžitě a všude možné kupovala spousta věcí. Samozřejmě ceny stouply, zlato také. Ale protože všechno se platilo dráž, tak nikdo ani nevzdychl po bývalých krajozemských penězích...

Tato činnost, která by bývala poslala všechny Krajozemce na šibenici, byla pojmenována **EKONIMIKA**.

Samozřejmě, že NUMIS dal za živa stáhnout z kůže všechny, kteří chtěli provádět EKONOMIKU na svůj vlastní účet.

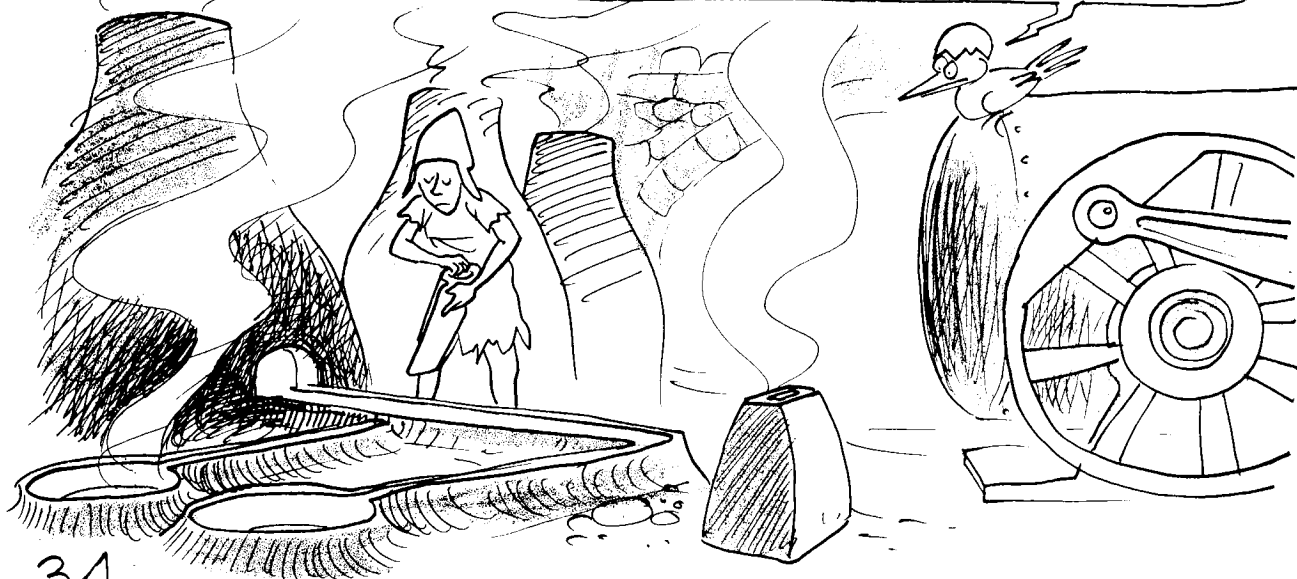
Dříve, se lidem braly peníze tak, že se musely vypsát velké daně.

NUMIS zachoval daňový systém. Díky možnému zvyšování **OBJEMU PENĚZ** a díky **INFLACI**, které měl pod kontrolou, disponoval vždy dostatkem papírových peněz. Samozřejmě současně ceny stoupaly a stoupaly.

Ekonomická činnost v Krajině zemi vstoupila do **PRŮMYSLOVÉ DOBY** a vesele se rozvíjela dál. Všude se stavěly továrny, ve kterých Krajnozemci pracovali tentokrát jako zaměstnanci. NUMIS a jeho rodina vlastnili většinu továren, koupených nebo postavených za papírové peníze.

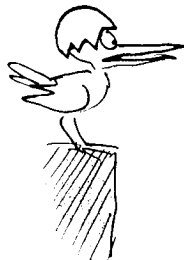
Jelikož ceny stoupaly, tak zaměstnanci vyžadovali zvyšování platů. A občas propukaly silné protestní akce:

Lidé měli pak po určitou dobu pocit, že byli bohatší.

Jé, přeci jenom nám přidal pár gulbarů.

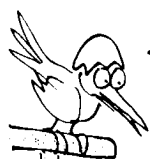
vyhráli jsme!
vyhráli jsme!

Lidé spěchali do obchodů nakupovat.

Obchodník chtěl **MAXIMALIZOVAT SVŮJ ZISK**,
tak vždycky večer zvedal své ceny.

Jestli to pořád kupují,
tak to znamená, že to není
dost drahé: Wallův zákon!

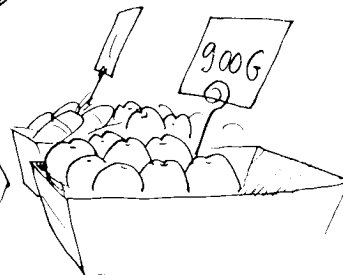
A také musíš připočítat
pomocníkův plat, který
bylo třeba zvýšit.

Čím víc se to mění, tím je to stejnější.

nerozumím!

Dvě stě gulbarů! Před
deseti lety jsem vydělával pět!

Ale viděl jsi
ty ceny?

To je ale doba!

Říkám si, kam
to všechno spěje

Slečna Sofie
Čarovné nápoje
všeho druhu

?

Sofie!

Anselme!

Ale, co to vyrábíš?

Vidíš, že jsem se přeškolila.

Byla jsem na stáži
okultních věd.

co máte proti
parapsychologii?

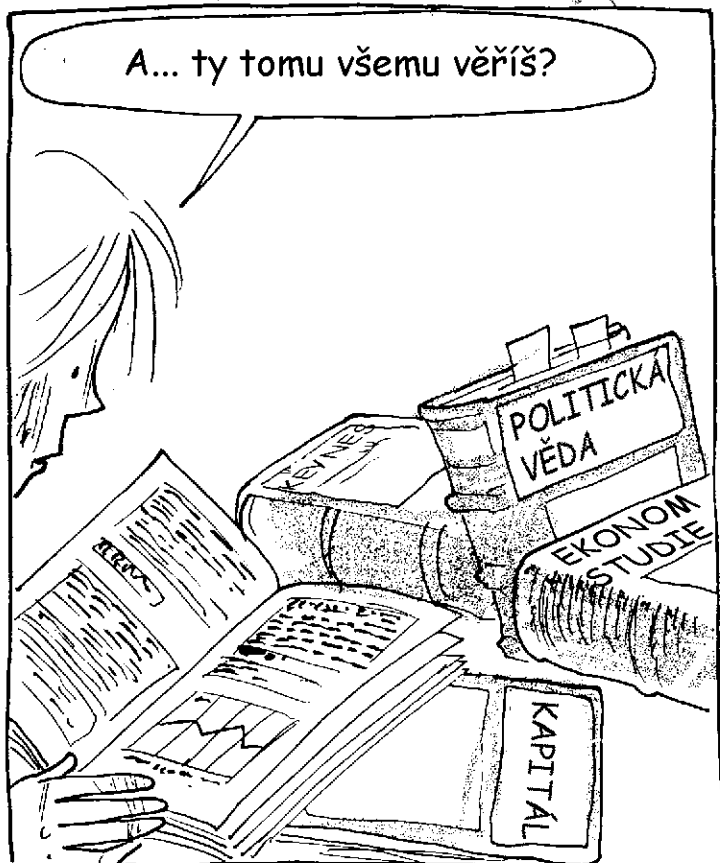
chceš říct...
čarodějnictví?

Nač tak silná slova!

Nemůžu si stěžovat. Když se dařilo míň, tak jsem dělala obrat šest set tisíc gulbarů.

Šest set tisíc gulbarů.

A... ty tomu všemu věříš?

Víš, člověk musí z něčeho žít...

Bohatý, nebo chudý, vždyť
je to jedno, když má
člověk peníze...

HA! HA! HA!

V tomto prohnilem světě
vidím jen jednu věc,
která se vymyká penězům...

Nic tě nenapadá?...

Hm... ne

Á... ano!

TISÍC
RECEPTŮ
PROTI
INFLACI

TISÍC
RECEPTŮ
PROTI
INFLACI

Konečně...

Tuto část příběhu
zahalíme cudným
šátkem...

KYKYRYKÝ

To jsem ale špatně spal!

KRÁK!

BUM!

Někdo má slabé srdce nebo nohy...

já nervy!

Hele, kam dala parmezánový bisulfit?

PUSIČNAN
ČTYŘMOCNÝ

Anselme, pro mne silný čaj...

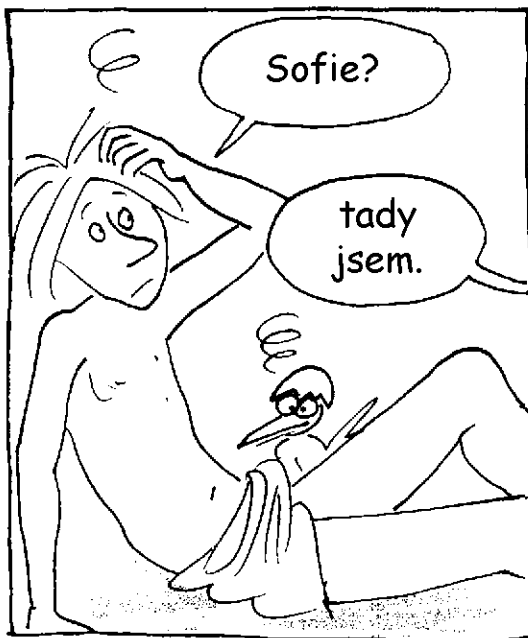
co to je tady za rostliny?

to jsou listy BUDOUCNODODENDRÓNU.

POKRYTECKÁ
HARMONIE

(*) slavný alchymista

Sofie?

tady jsem.

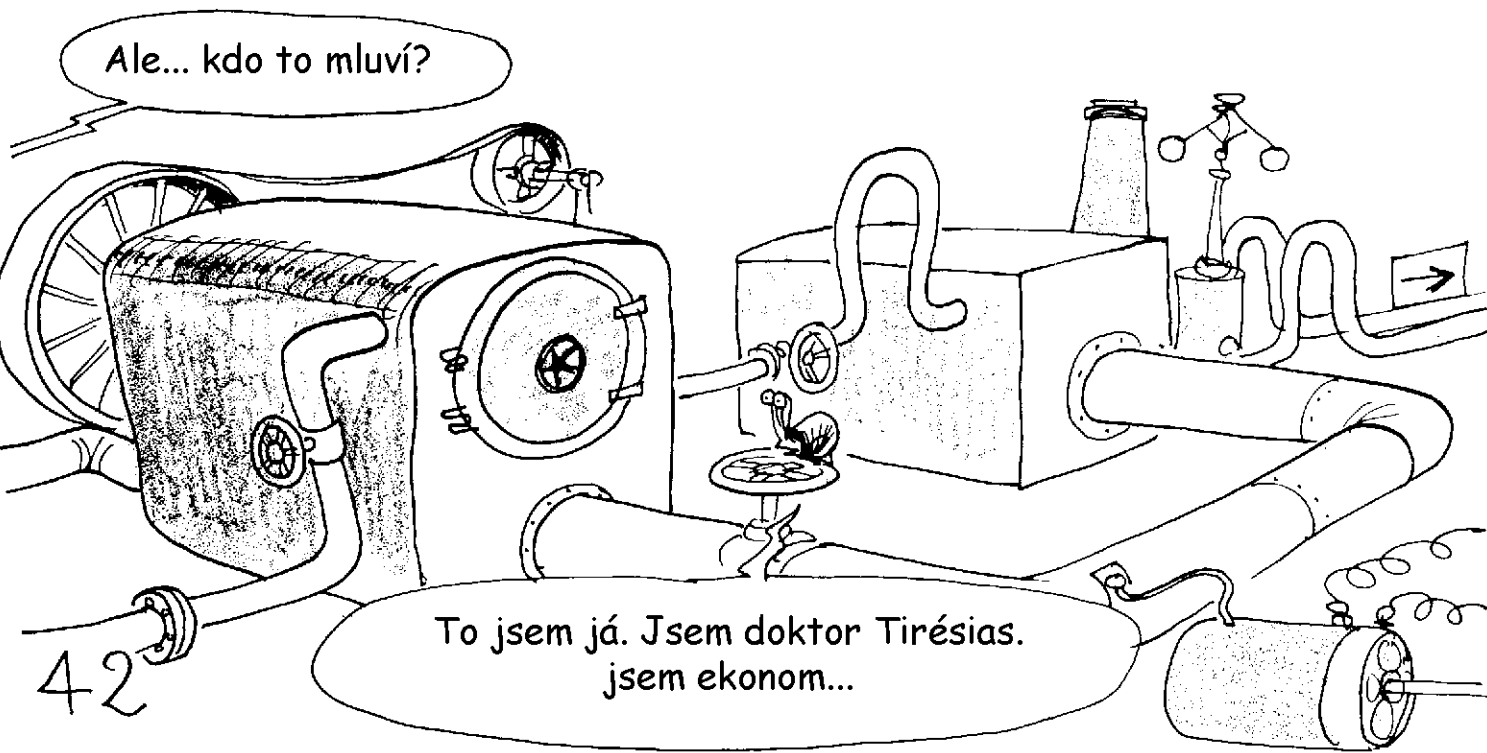
Ale, kde to k čertu jsme?

Jsme na stejném místě.
Ale fanfarón Anselme si spletl čaj
s listy BUDOUCNODODENDRÓNU,
tak jsme se ocitli
v jiné době.

Podívejte na to strojní zařízení.

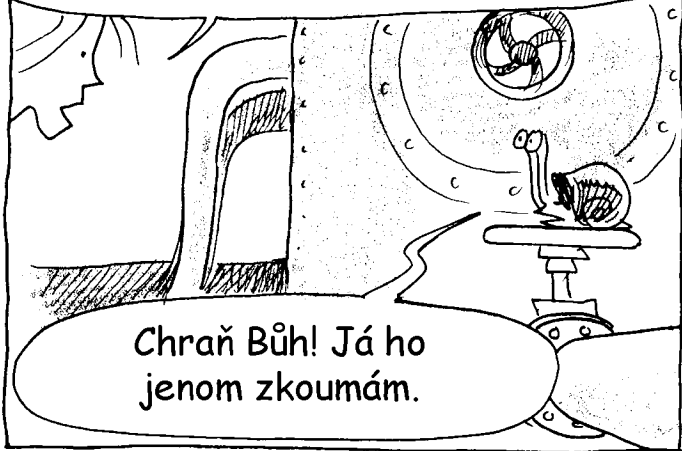
Co jako? nikdy jste neviděli
EKONOMICKÝ STROJ?

Ale... kdo to mluví?

To jsem já. Jsem doktor Tirésias.
jsem ekonom...

chcete říct, že tenhle stroj
jste vyrobil vy?

Chraň Bůh! Já ho
jenom zkoumám.

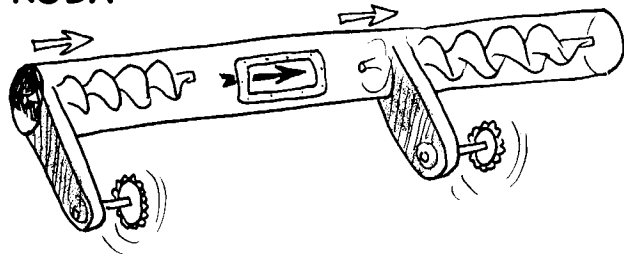
Na co jsou všechna
tahle potrubí?

to jsou
EKONOMICKÉ OBĚHY.

VÝROBA

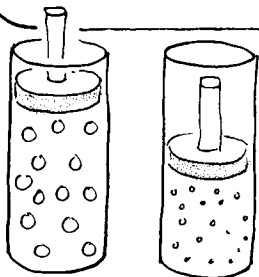
SPOTŘEBA

V tom potrubí teče
ekonomická kapalina,
PRACHOKAPALINA,
která je poháněna dvěma
Archimedovými čerpadly.
Výtlační čerpadlo se jmenuje
VÝROBA a navazuje na něj
sací čerpadlo **SPOTŘEBA**.

PRACHOKAPALINA je směsí
ERGOLU a vzduchu.
ERGOL(*) je nestlačitelná kapalina.
Ale díky přítomnosti bublin
je **PRACHOKAPALINA**
STLAČITELNÁ.

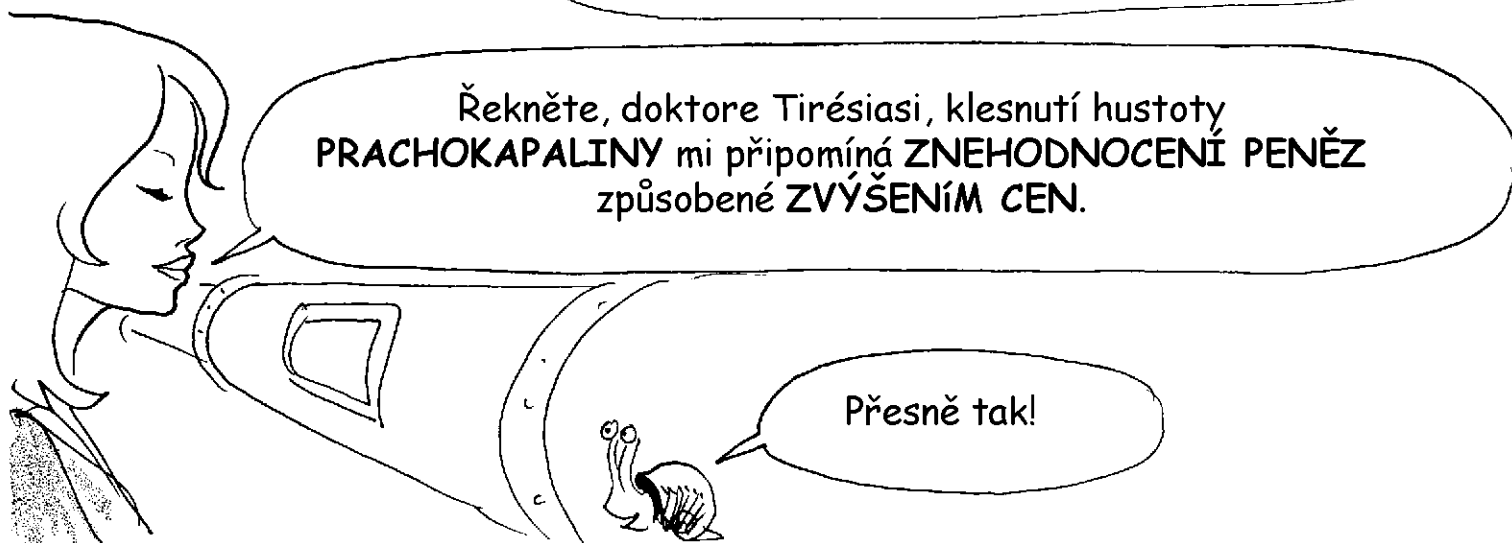
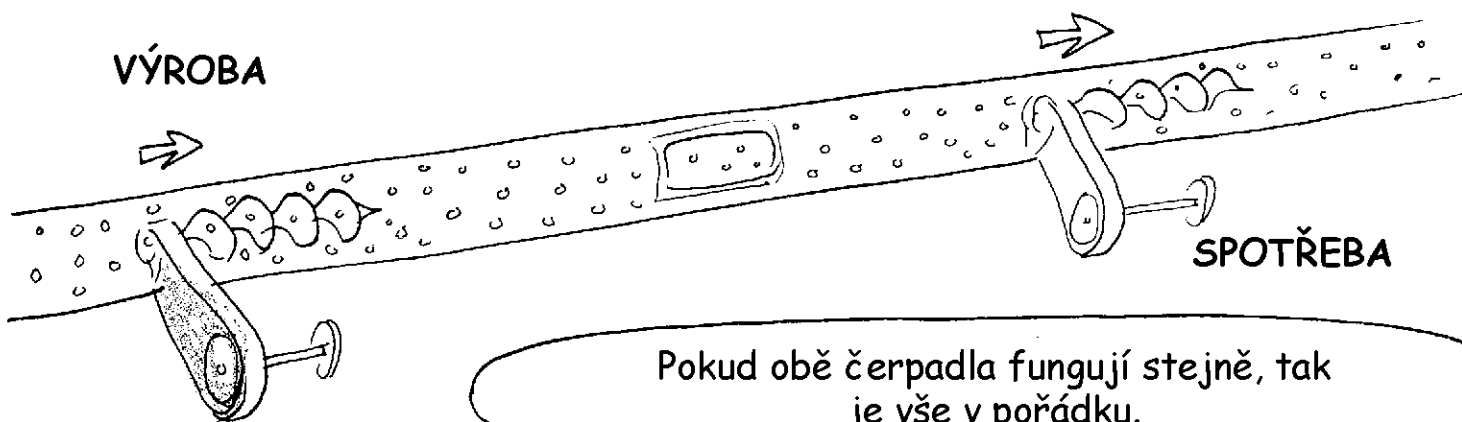
Mezi čerpadlem **VÝROBY**
a čerpadlem **SPOTŘEBY**

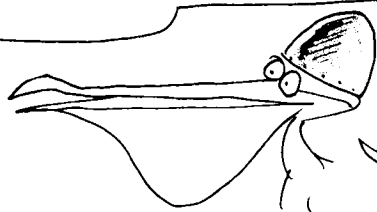
je okénko, kterým vidíme
HUSTOTU
ekonomické kapaliny.

(*) **ERGOS**, v řečtině: práce

PRVNÍ ZÁKON PRACHODYNAMIKY

Počet otáček čerpadla **VÝROBY** je **NABÍDKA**
a počet otáček **SPOTŘEBY** je **POPTÁVKA**.

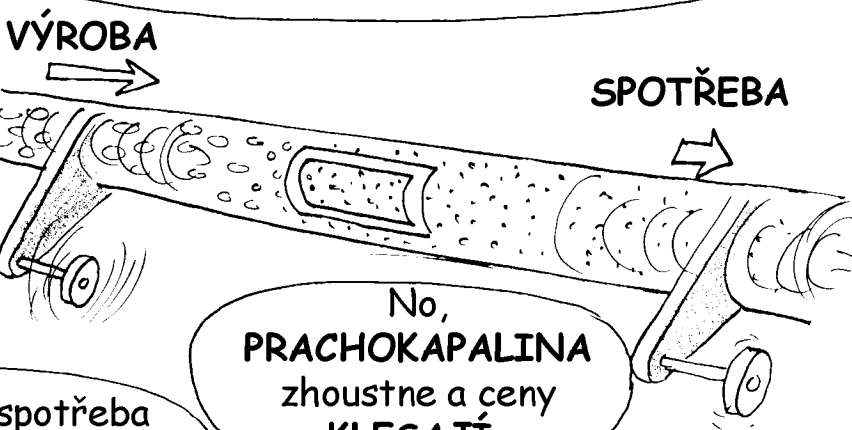

Když je chod čerpadel
vyrovnaný nebo když se mění
stejně, **SYNCHRONNĚ**, tak si
PRACHOTEKUTINA zachovává
stejnou hustotu. **CENY** jsou
STABILNÍ.

Když čerpadlo **SPOTŘEBY** "vysává" víc
a když **TEMPO VÝROBY** nestíhá,
tak se **PRACHOKAPALINA** roztáhne, její
hustota klesá a **CENY STOUPAJÍ**.

počkejte...

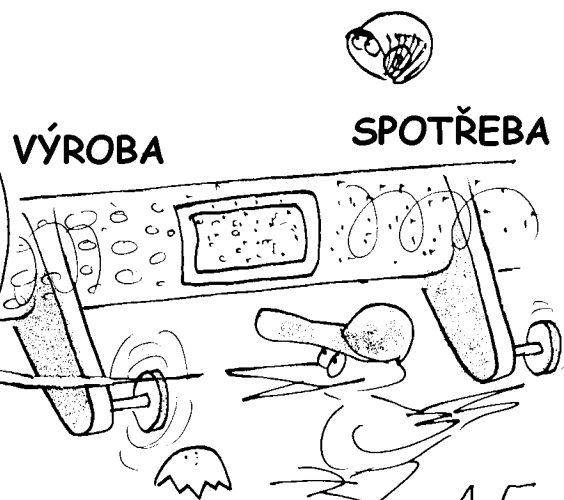
A kdy, místo toho, aby spotřeba
stoupala, začne **KLESAT**?

No,
PRACHOKAPALINA
zhoustne a ceny
KLESAJÍ.

Stejně tak, když při stejné
SPOTŘEBĚ klesne **VÝROBA**:
PRACHOKAPALINA
se roztáhne a ceny prudce stoupají.
Když se zrychlí **VÝROBA**, tak
NADVÝROBA stlačí **PRACHOKAPALINU**
a ceny **KLESAJÍ**.

VÝROBA

SPOTŘĚBA

Takže ceny jsou určovány
AUTOMATICKY podle vztahu mezi
SPOTŘEBOU A VÝROBOU,
mezi **POPTÁVKOU A NABÍDKOU.**

Čerpadlem **VÝROBY**
protéká určité množství
ERGOLU za vteřinu.
Čerpadlem **SPOTŘEBY**
protéká stejné **MNOŽSTVÍ**
TEKUTINY.

Vztah mezi **OBJEMEM PRŮTOKU** a **MNOŽSTVÍM**
PRŮTOKU ERGOLU v čerpadle spotřeby
se nazývá **CENOVÝ INDEX.**

podívejme se na ten **EKONOMICKÝ**
STROJ víc zblízka

Vypadá to jako
perpetuum mobile.

VÝROBNÍ
STROJ

SPOTŘEBNÍ
MOTOR

KOHOUTKY PLATŮ

CENOVÝ INDEX

TURBÍNA
+ DYNAMO

ROZVODNÝ OBĚH

AMPÉRMETR
MĚŘÍCÍ
NÁKUPNÍ SÍLU

Ale ne, to není
perpetuum mobile.

já jsem o tom
říkal...

V potrubí dochází ke tření, ke ztrátám na elektrických
vedeních. Celek funguje pouze díky přísunu **ENERGIE**.

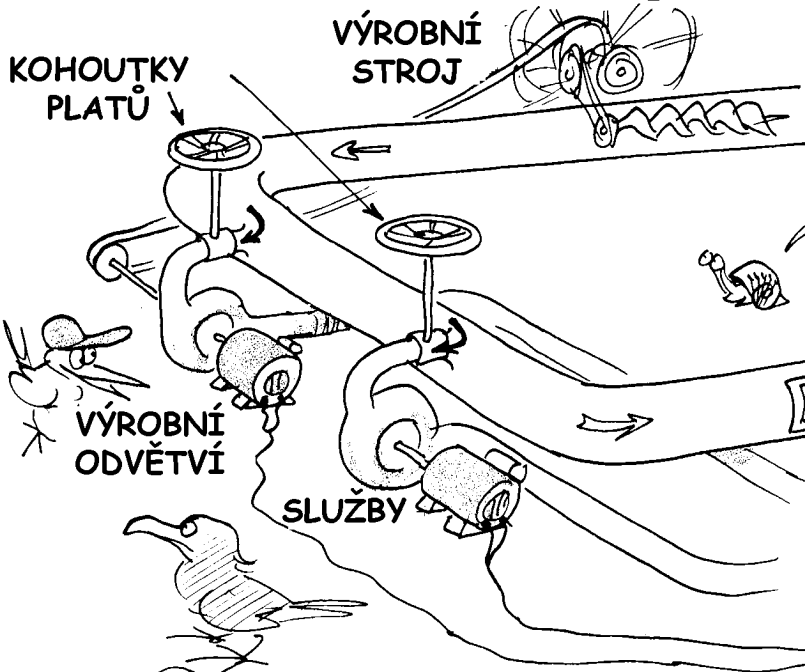
DRUHÝ ZÁKON PRACHODYNAMIKY

Druhý zákon Prachodynamiky
je definován takto: **ZÁDNÝ
EKONOMICKÝ STROJ NEMŮŽE
EXISTOVAT OSAMOCENĚ.**

Lidé nemohou jen nakupovat a
prodávat, rozdělovat věci.
Je třeba, aby někde docházelo
v jakékoliv podobě
k určité **PRODUKTIVNÍ PRÁCI**
na základě užití prvotních
surovin a energie.

to se zdá
samozřejmé

VÝROBNÍ A NEVÝROBNÍ ODVĚTVÍ

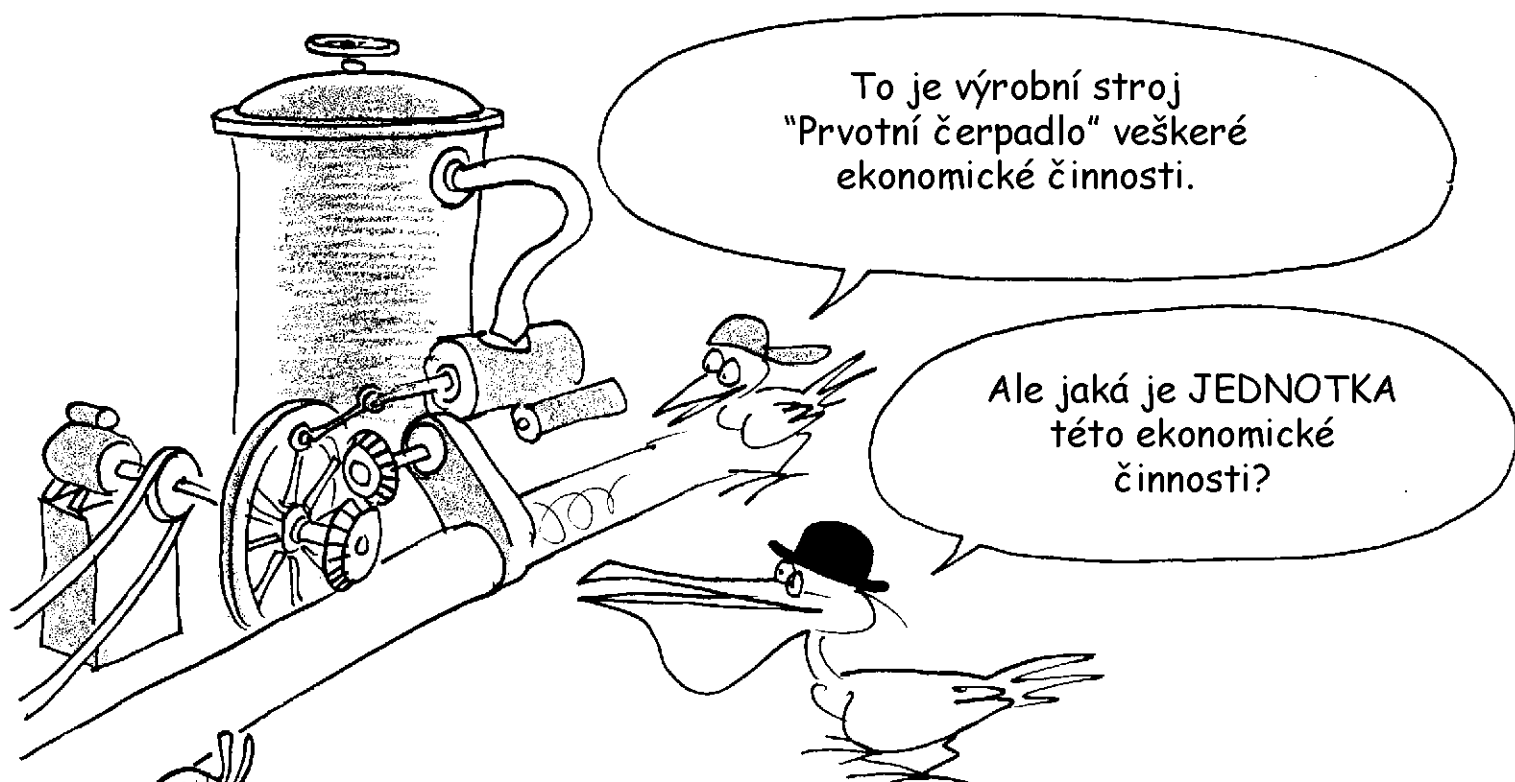
Část PRACHOKAPALINY je odváděna do platových turbín, které pohánějí spotřební dynamo.

některé jsou přímo napojené na VÝROBNÍ STROJ. Tvoří tak MZDOVÉ VÝROBNÍ ODVĚTVÍ.

Takhle zaměstnanci celý rok MAKAJÍ a tato činnost se nazývá DŘINA.

to se mi zdá dobře vymyšlené. V čem je problém?

PRODUKTIVITA

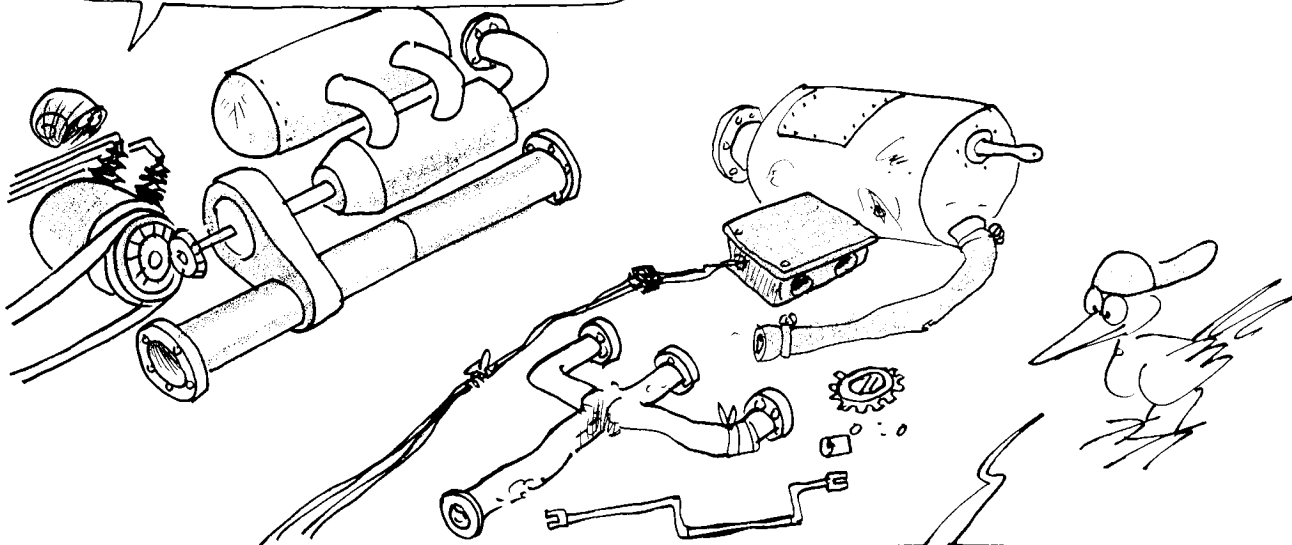
No přece, EKONOMICKÁ ČINNOST se rovná:
 $\frac{1}{2}$ MNOŽSTVÍ ERGOLU \times (RYCHLOST OBĚHU)²

Zkrátka je to ŽIVÁ SÍLA.

Jednotka míry EKONOMICKÉHO TLAKU
je jeden BAR.

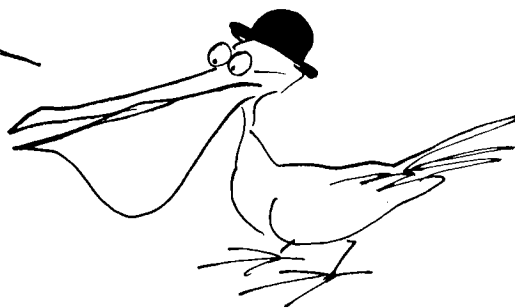
A předpokládám,
že se to měří
BAROMETREM?

Ke zvýšení ekonomické činnosti je třeba zvýšit **MNOZSTVÍ ERGOLU**, jinak řečeno **MNOZSTVÍ VYKONANÉ PRÁCE**. Ale stejně tak důležité je zlepšovat způsob, kterým je práce používána, rozdělována, neboli zlepšovat **PRODUKTIVITU**.

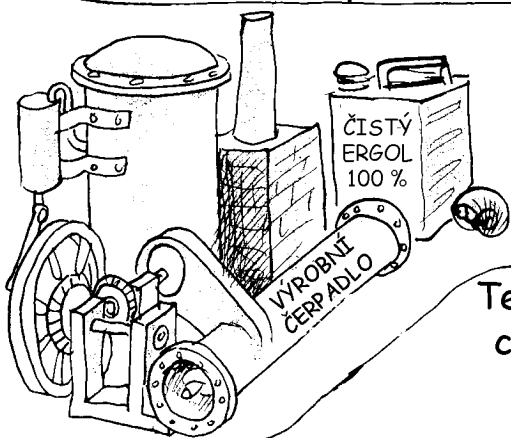
ano, lepší než zdvojnásobit či ztrojnásobit stará zařízení, je používat větší modernější stroje s potrubím většího průměru a s elektrickými dráty širšího průřezu.

Jedna věc pro mě zůstává záhadou:
Co určuje objem **PRACHOKAPALINY** v celku ekonomického stroje?

RŮST A OBJEM PENĚŽ

REÁLNÝ stav **EKONOMICKÉHO SYSTÉMU** je **MNOŽSVTÍ ERGOLU**, které v něm cirkuluje. Je to hustá část **PRACHOKAPALINY**, **PRACOVNÍ SÍLA**, plus **RYCHLOST OBĚHU ERGOLU**. Co se stane když do stroje přidáme novou **VÝROBNÍ JEDNOTKU**?

Tenhle výrobní stroj je dodáván plný **ERGOLU**, což má za následek zvýšení **PRACOVNÍ SÍLY**, která přirozeně zvyšuje **HUSTOTU PRACHOKAPALINY** (čímž ceny klesají).

Ve fázi růstu je tedy normální přidat několik bublin, jinak řečeno zvýšit **OBJEM PENĚŽ** tak, aby se zachovala **CENOVÁ STABILITA**.

A vsadím se, že ve skutečnosti jich nepozorovaně přidáváte pokaždé trochu víc, což se projevuje pozvolným zvyšováním platů.

Předpokládejme, že jsme ve fázi růstu.
Maxi, ty budeš představovat zaměstnance výrobního odvětví
a ty, Alberte, zaměstnance nevýrobního odvětví.

Proč nevýrobního?

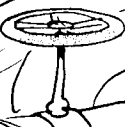
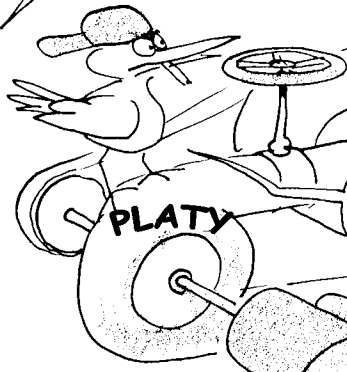
Ano, ty budeš představovat
SLUŽBY, SPRÁVU.

Do ekonomického stroje byla přidána
nová výrobní jednotka. Funguje to dobře.
Plus dvanáct barů na ukazateli
ekonomického tlaku.

Uvedení do provozu této
jednotky vytvoří **PRACOVNÍ
MÍSTA** a sníží **NEZAMĚSTNANOST**.
Ale požadavky zaměstnanců se
projeví rychleji.

OK, posílám
zvýšení průtoku.

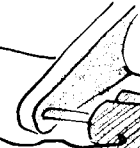

Požadujeme
zvýšení průtoku!

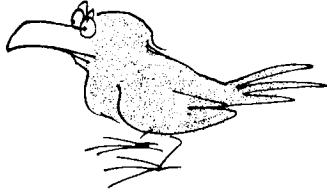
CENY... v pořádku...
... pomalu...

Síla stoupá.
Málo ztrát y
**ROZVODOVÉM
OBĚHU.**

Průtok **ERGOLU** v čerpadle
distribuce roste.
ŽIVOTNÍ ÚROVEŇ stoupá.

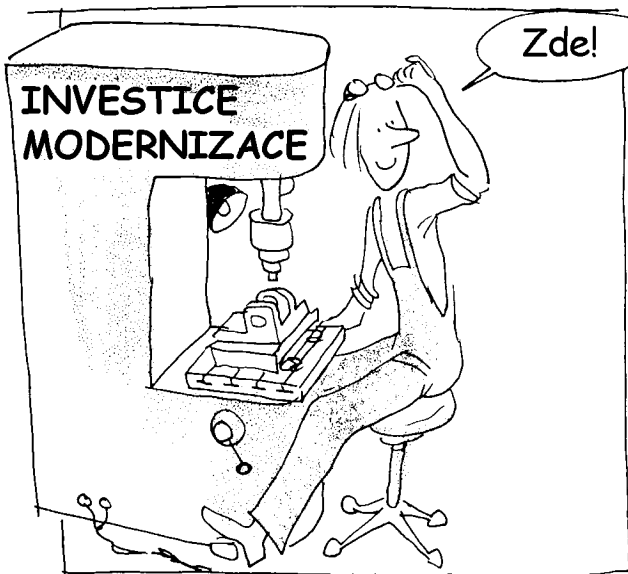
Ale tuto novou výrobní jednotku musel přeci někdo vytvořit?

Máš pravdu. Je třeba odebrat část živé síly PRACHOKAPALINY na provoz INOVACE a MODERNIZACE VÝROBNÍHO stroje.

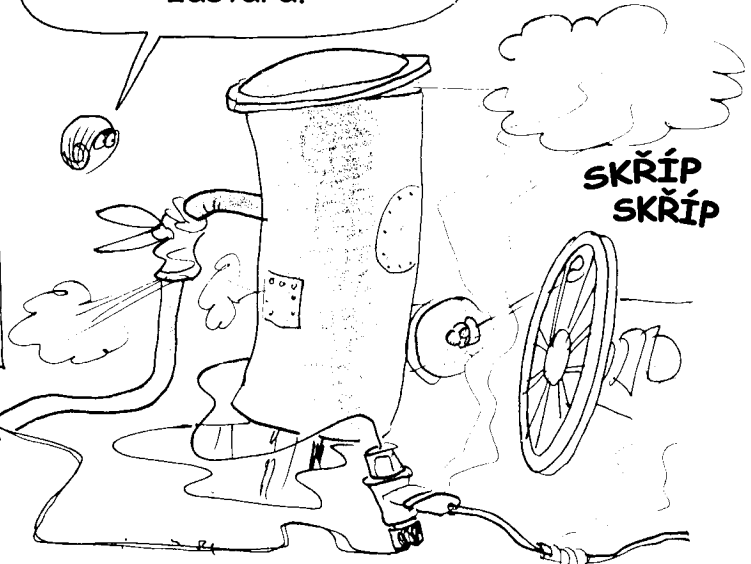

INVESTICE

Zde!

Toto úsilí musí být neustálé, jinak výrobní stroj okamžitě zastará.

SKŘÍP
SKŘÍP

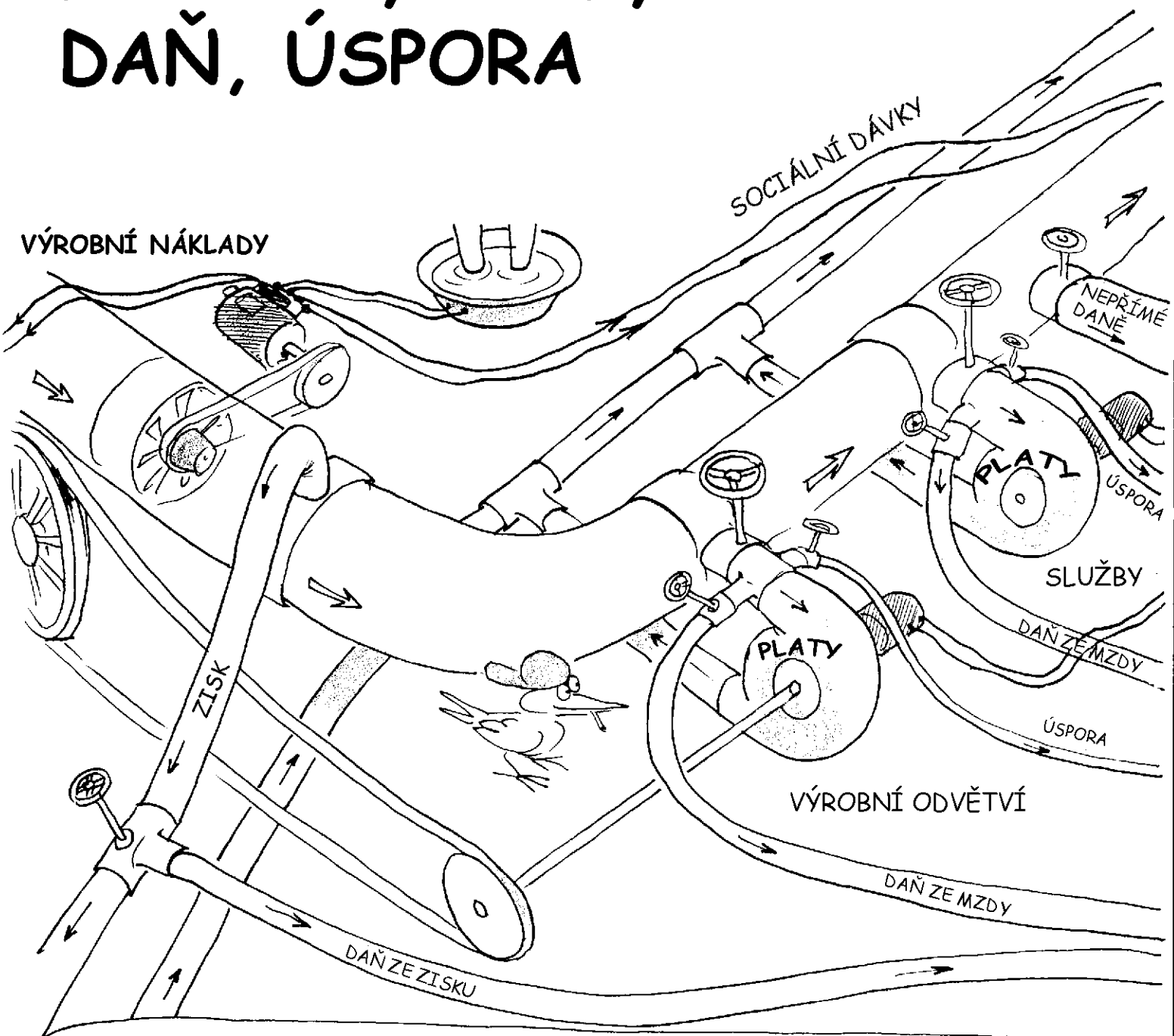
úplně opotřebovaný

potrubí se ucpává

elektrická vedení (ROZVODOVÁ SÍŤ) padá: všude dochází ke ztrátám

KAPITÁL, ZISK, DAŇ, ÚSPORA

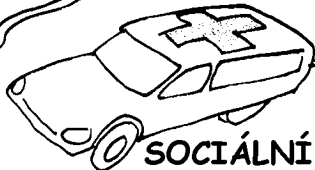
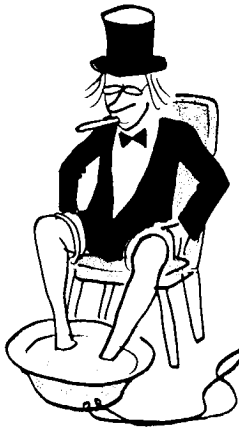

Rozvod PRACHOKAPALINY je zatížen velkým množstvím derivací a ztrátami různých nákladů. Hned za čerpadlem výroby, ERGOL uvádí do provozu turbínu napojenou na generátor.

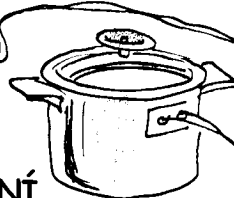
Část takto odebrané energie je poslána do nákladového potrubí zvaného SOCIÁLNÍ DÁVKY. Další část do VÝROBNÍCH NÁKLADŮ a zbytek je použit na ohřátí vody na nohy pana PRACHOVÝROBCE.

Na jednom konci
je pan
PRACHOVÝROBCE...

Na druhém konci
oběh SOCIÁLNÍCH DÁVEK

SOCIÁLNÍ
ZABEZPEČENÍ

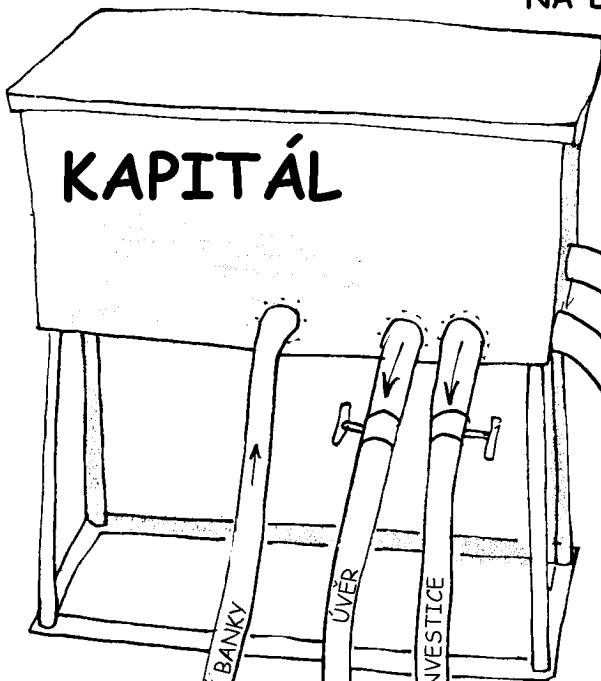
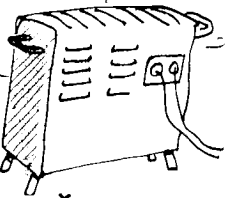

DŮCHODY

PŘÍDAVKY
NA DĚTI

NEZAMĚSTNANOST

KAPITÁL

ÚVER STÁTNI BANKY

ÚVĚR

INVESTICE

PRACHOVÝROBCE uchovává
v expanzní nádobě
PRACHOKAPALINU a přeměňuje
tak kinetickou energii ERGOLU na
potenciální energii, na KAPITÁL.

ZISKY PO ZDANĚNÍ

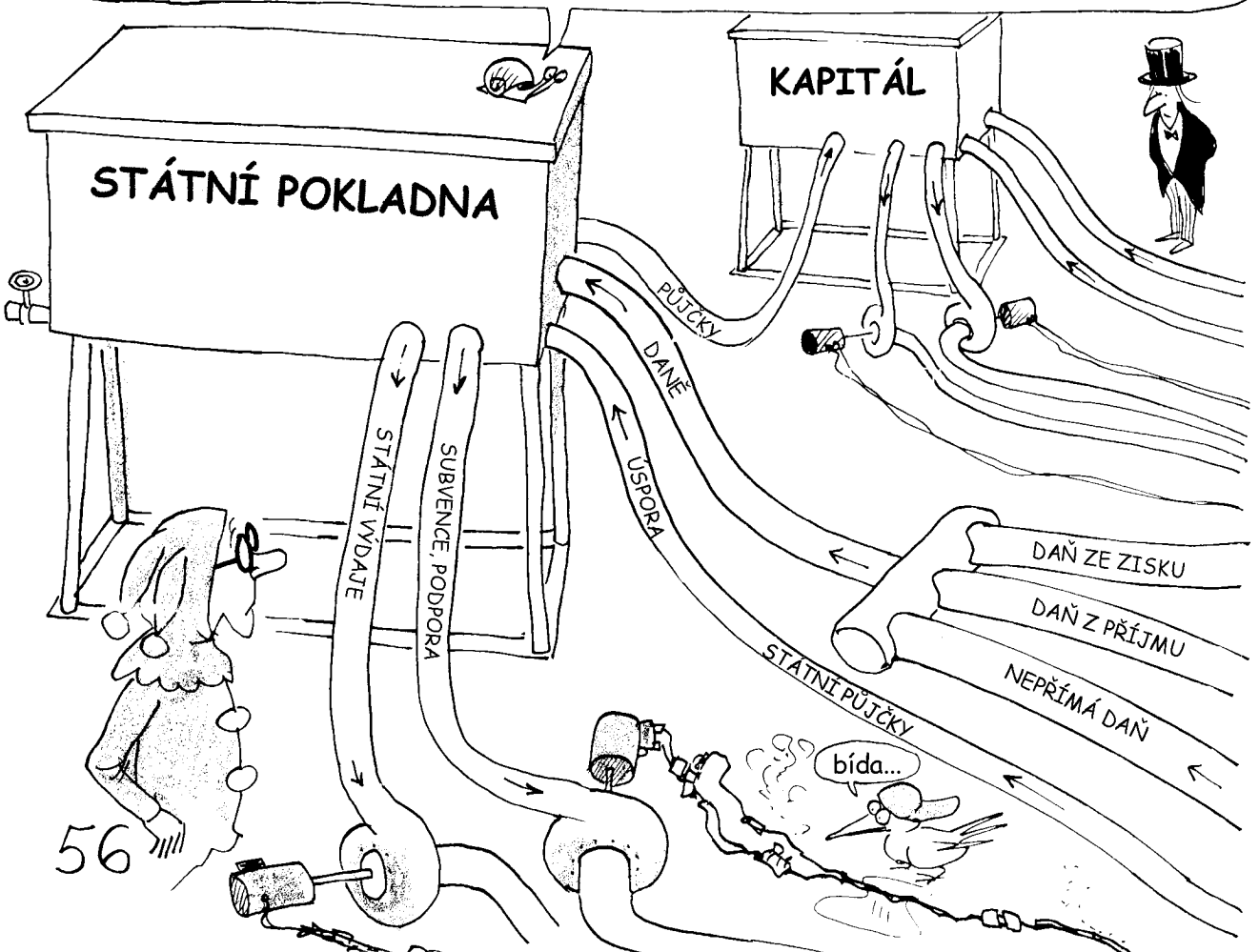
ÚSPORA

SMĚREM K INOVACI A
MODERNIZACI

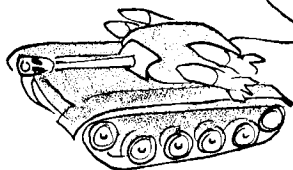
ZDANĚNÝ ZISK a něco, čemu se říká **ÚSPORA**
naplňují nádrž **KAPITÁLU**.

Naopak, **PRACHOKAPALINA** z této expanzní
nádoby teče do dvou turbín, napojených
na generátory. První napájí můj stroj inovace
a modernizace. Druhá se jmenuje
OBCHODNÍ ÚVĚR.

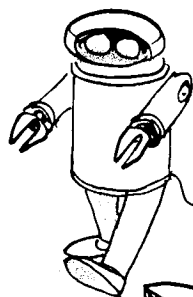
MINISTR FINANČÍ vlastní velmi podobnou nádobu.
Naplňuje ji pomocí daní. Vybírá jednak **DAŇ Z PŘÍJMU PRÁVNICKÝCH
OSOB**. Potom **PŘÍMOU DAŇ Z PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB**. A taky
hned za čerpadlem **SPOTŘEBY, NEPŘÍMOU DAŇ** jako například
DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY.

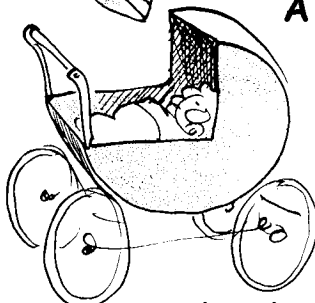
Jé, tady jsou
STÁTNÍ VÝDAJE.

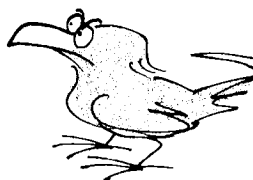
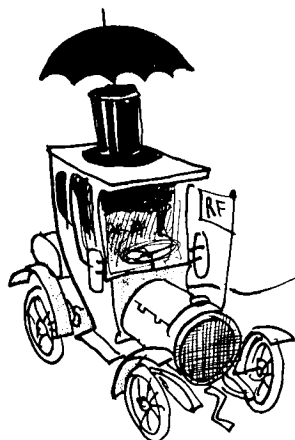
ARMÁDA

**VZDĚLÁVÁNÍ
A VÝZKUM**

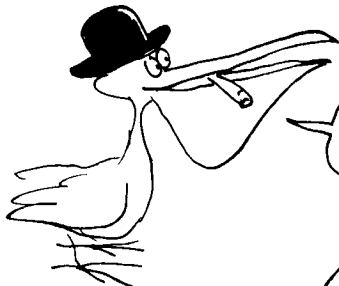

SOCIÁLNÍ VÝDAJE

tohle bude asi
STÁTNÍ VŮZ?

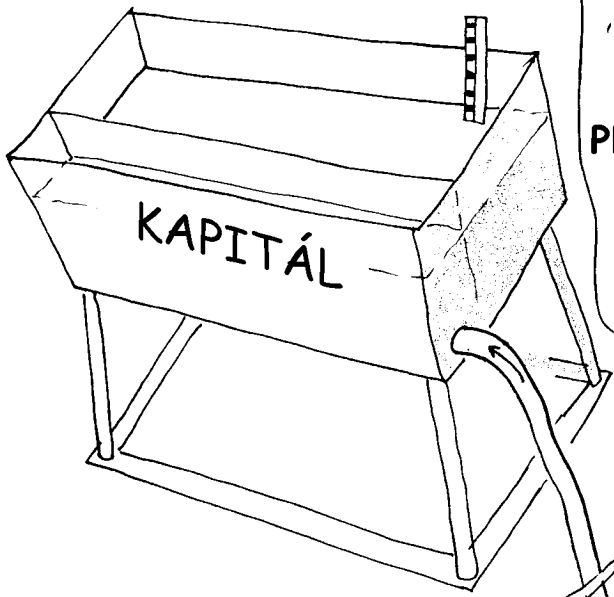
A jak vlastně fungují
SPOŘENÍ A ÚVĚR?

KAPITÁL a **STÁTNÍ POKLADNA** jsou expanzní nádoby,
které mají funkci **REGULACE**.

Viděli jsme, že **EKONOMICKÝ STROJ** je,
kvůli neustálému vzájemnému působení mezi **VÝROBOU**
a **SPOTŘEBOU**, **NESTABILNÍ**. Vztah mezi výrobou
a spotřebou má tendenci pořád zvyšovat **CENY**.

A pak se tlačí na zaměstnance, aby dali své
PRACHY do těchto dvou expanzních nádob.

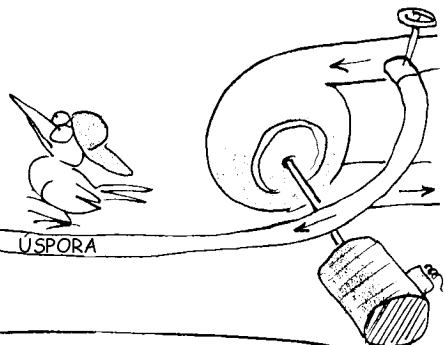

Není důvodu, proč byste se neměl zúčastnit tohoto úžasného vzestupu naší ekonomiky. Vyhradím vám v nádobě **PRACHOKAPALINY** speciální přihrádku (*), kam můžete dát ty vaše peníze. Hladina bude stoupat podle celkového objemu **KAPITÁLU**.

Nic neriskujete. Zaručuji vám jistý roční příjem. Zhodnoťte své **PENÍZE**.

díky takovým vkladům budeme moci investovat a zmodernizovat náš ekonomický stroj

Uložte vaše **PRACHY** do bezpečí. Myslete na vaši **BUDOUCNOST**. Zaručuji vám jistý roční příjem. A když mi svěříte vaše úspory na dostatečně dlouho, tak pro vás něco trochu udělám, co se týká daní.

díky vašim vkladům budeme moci investovat a zmodernizovat náš ekonomický stroj

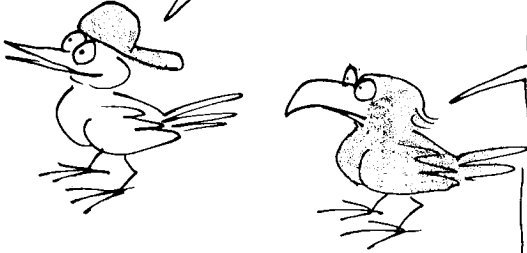

Hmm...

(*) Soukromé banky, akcie.

O NĚCO POZDĚJI...

Nic moc nám nedávají. Ale viděl jsem, že jsme přeci jen trošku vydělali, co se týká množství.

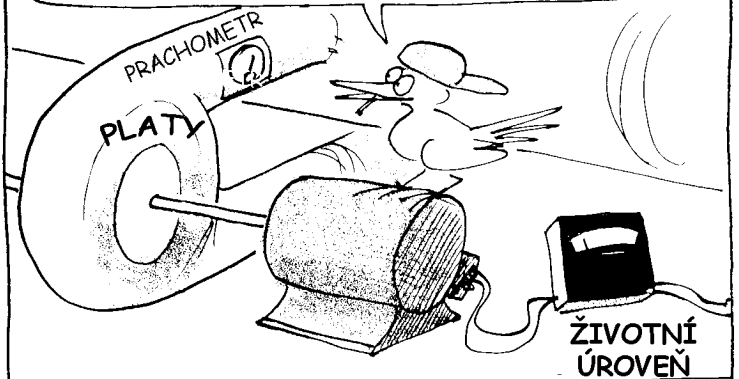
Ty jseš naivní. Ekonomická činnost se rozvíjí. Nové výrobní jednotky jsou uváděny do provozu a celkové množství **ERGOLU** stoupá. Ale přidávají do něho tolik bublin, že **HUSTOTA PRACHOKAPALINY** neustále klesá. A nakonec na tom tratíš ty.

Chceš říct, že v našich úsporách množství **ERGOLU**, té husté části směsi, **KLESÁ** místo toho, aby stoupalo?!...

A co si jako myslíš?

Ale naše platy stouply. Průtok se skoro zdvojnásobil! Podívej...

Makáš ale skoro za nic, za čím dál tím řidší **PRACHY**. Podívej se na sílu!

ČERPADLO SPOTŘEBY

Ta stoupla jen velmi málo...

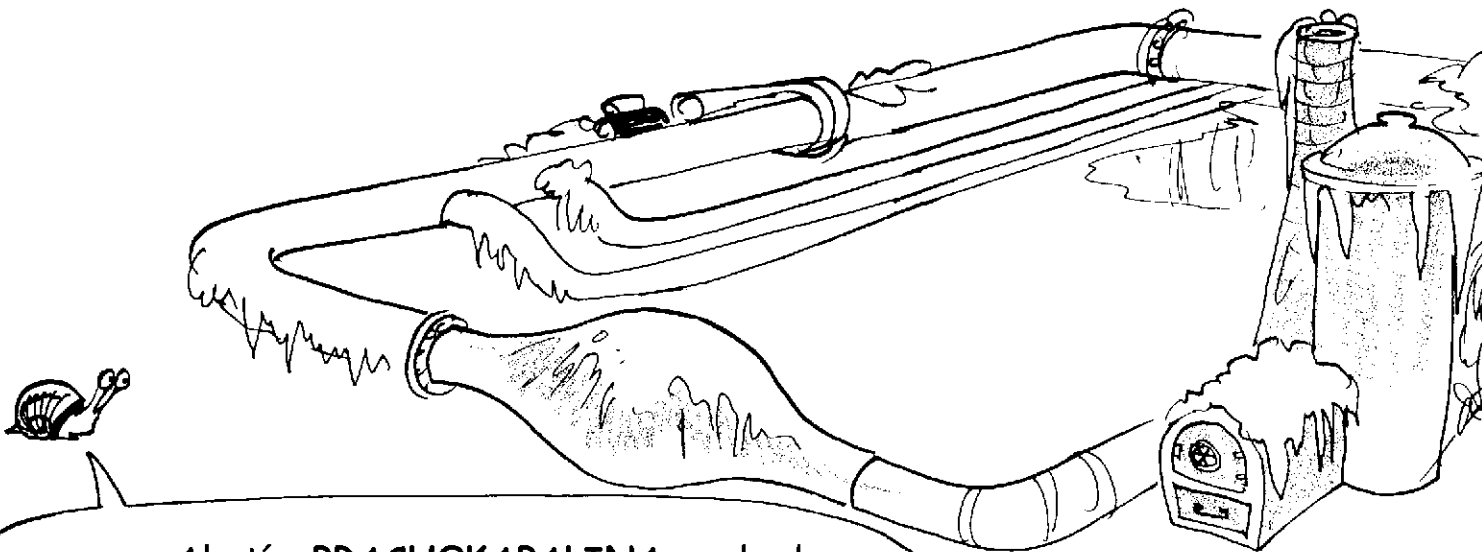
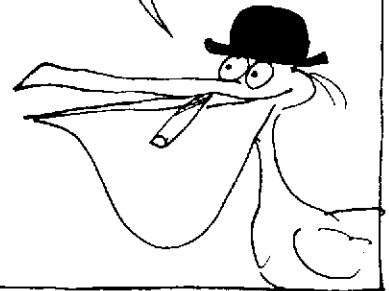
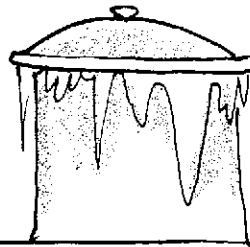
Opravdový **EKONOMICKÝ RŮST** nezáleží na množství protékající **PRACHOKAPALINY**, ale na **ERGOLU**, který obsahuje. Stejně tak zvýšení **ŽIVOTNÍ ÚROVNĚ** neodpovídá zvýšení **PRŮTOKU** (plat), ale **SÍLE** (**KUPNÍ SÍLA**).

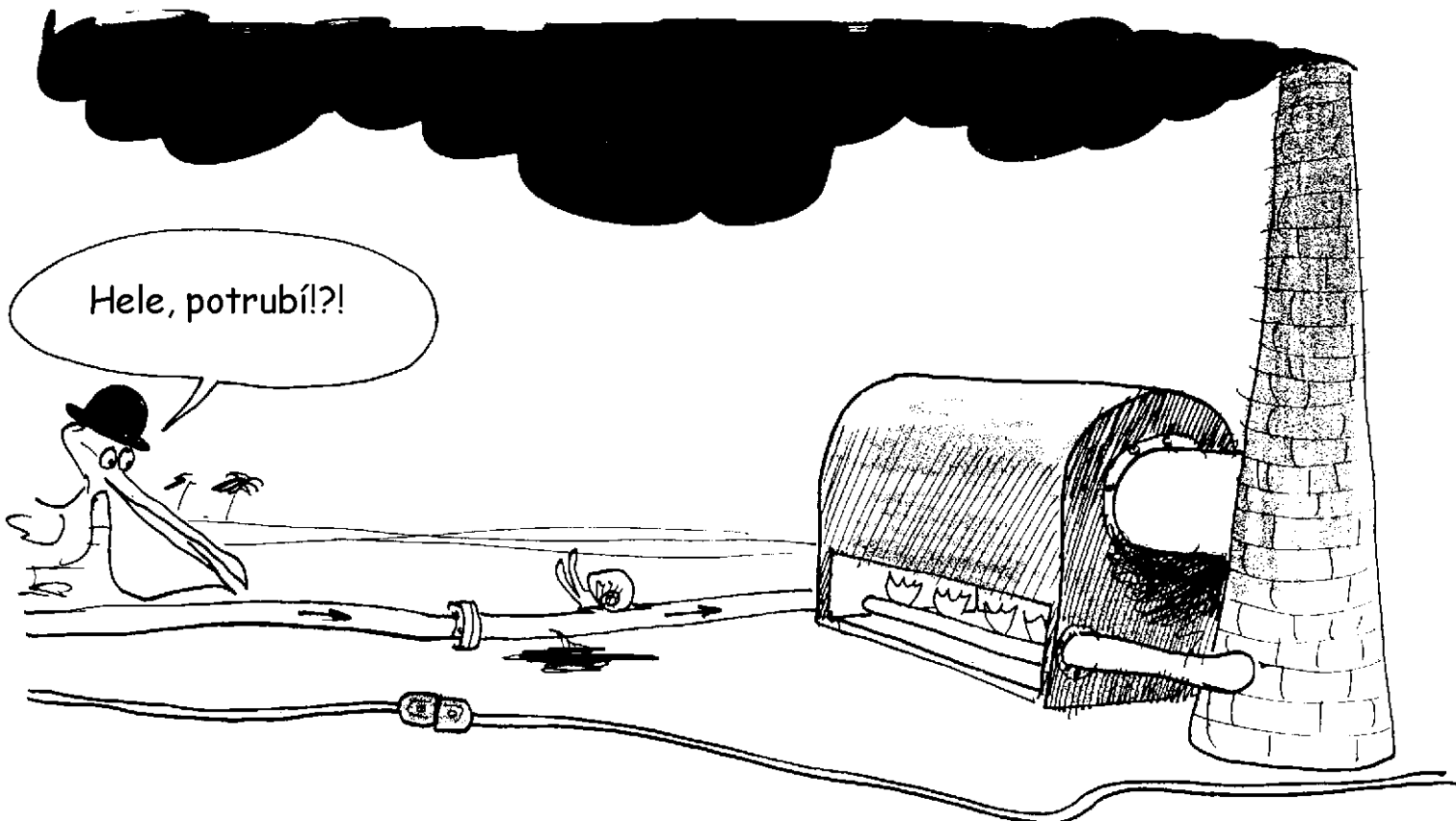
A neexistuje nějaký jiný způsob, jak si uložit svoje **PRACHY**?

K uchování v něměnném množství je stačí **ZMRAZIT**.

Skvělý nápad! Aby se člověk vyhnul **INFLACI**, tomu zlu, které požírá všechny úspory, tak stačí vše zmrazit!

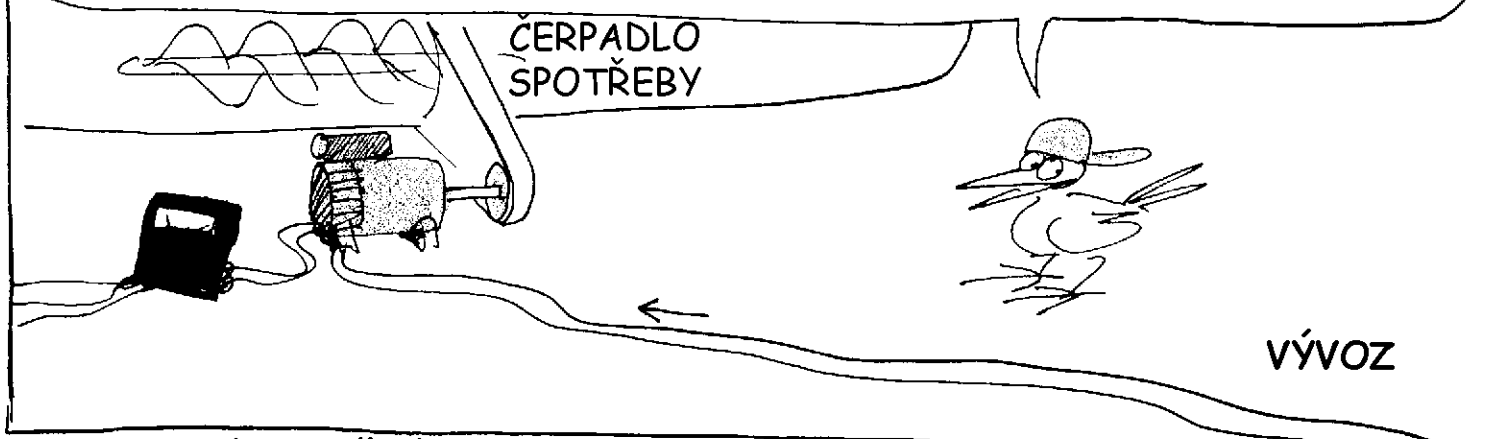
Ale tím **PRACHOKAPALINA** pozbyde svůj smysl, který je v její **TEKUTOSTI**. **ZMRAZENÍ KAPITÁLU** zablokuje ekonomický stroj.

Kotel ekonomického stroje je vytápěn pomocí této vzácné kapaliny, která pochází z dalekého a pustého kraje. K tomu, aby se sem dostala, je třeba vynaložit velké množství energie (ROPNÁ FAKTURA).

Na oplátku sem vede z pouště potrubí, které zásobuje více nebo méně čerpadlo spotřeby (VÝVOZ) (*).

(*) ZMEZINÁRODNĚNÍ EKONOMIKY bude tématem dalšího dílu: MEZINÁRODNÍ INFLATRON

ROPNÝ ŠOK

Hele, to je POHROMA.

Podívejme se na poštu.

né...

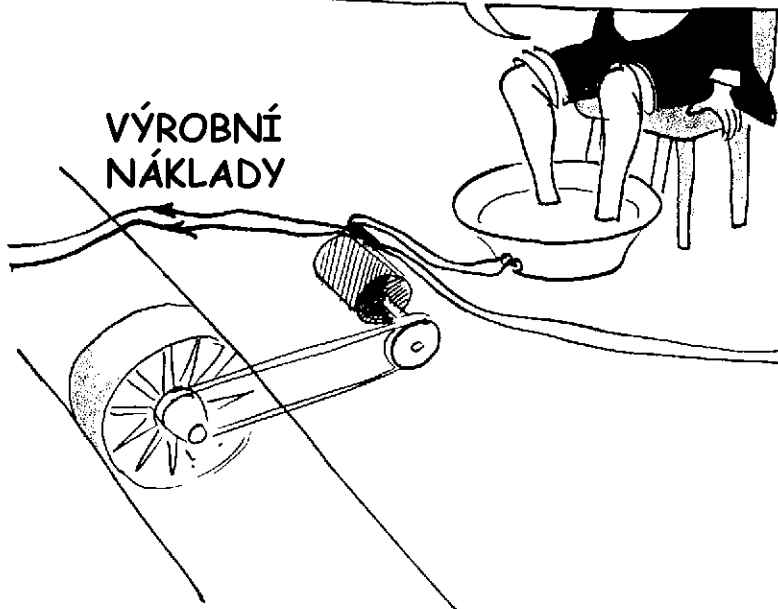

né,né,né...

Zvedli cenu!

Běda! má lázeň chodidel chladne!

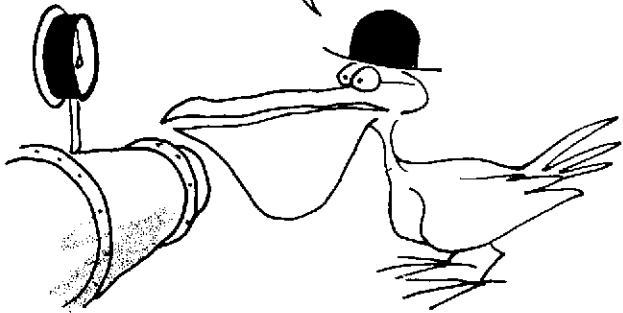
VÝROBNÍ NÁKLADY

to je normální...
Ztrácí se nám všechny proud
ve vedení do výrobních nákladů.

SOCIÁLNÍ DÁVKY

Hele, chlapi, otáčky se snižují a tlak klesá.

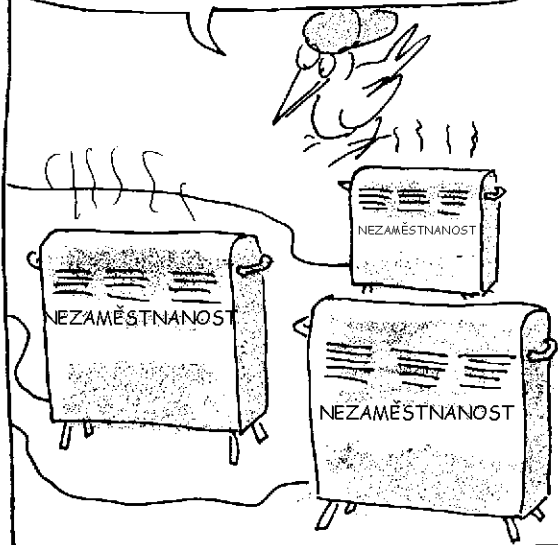
co se děje?

PRACHOVÝROBCE zavřel NEVÝNOSNÉ výrobní jednotky.

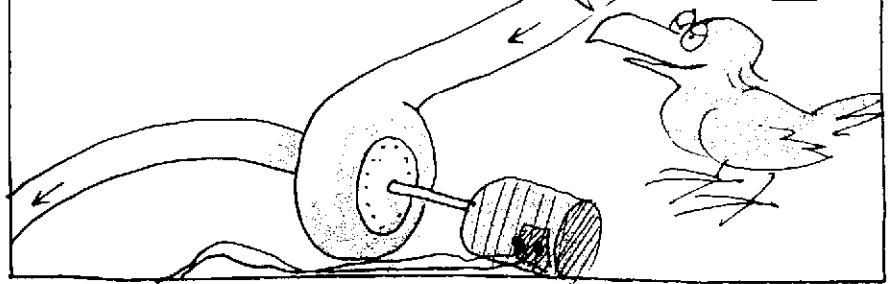
NEZAMĚSTNANOST stoupá

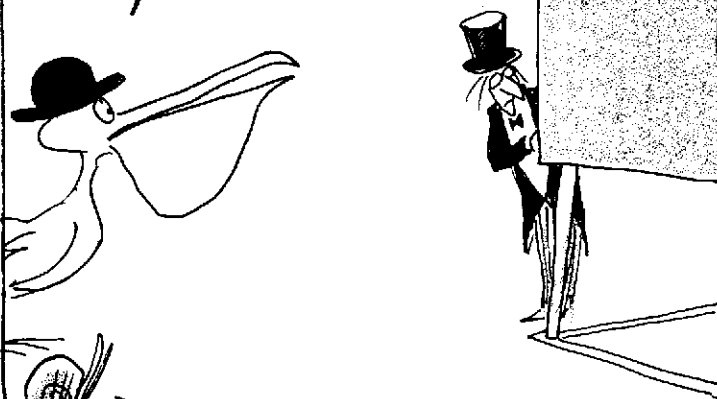
co děláš?

Radši nakupuji, než se zvednou ceny. Ruším své **SPOŘENÍ** a beru si **ÚVĚR**.

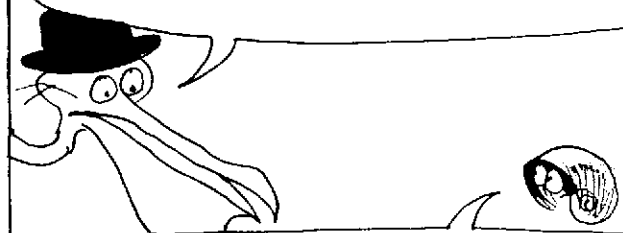

A co dělá PRACHOVÝROBCE?

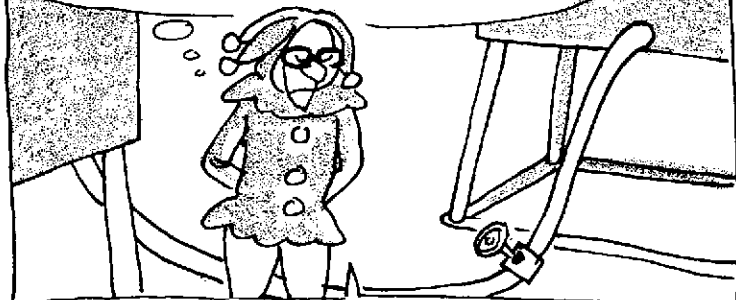
Podle mě nenápadně přidává do své nádrže trochu vzduchu (**ÚVĚROVÁ INFLACE**).

To jako že PRACHOVÝROBCE dělá... falešné peníze?

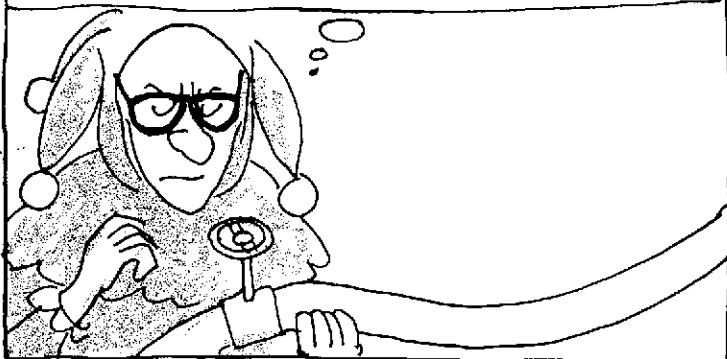
Ne zcela... Ale ten **BANKOVNÍ SYSTÉM**, všechny ty papíry, přislíbené půjčky... všechno tohle se nakonec zběsile podobá penězům. A kdybychom jednou úplně vypustili PRACHOVÝROBCEVOU nádrž, tak bychom se nestačili divit...

Uchýlení se k PŮJČKÁM a ztráta DŮVĚRY strhly SPOTŘEBU, ceny prudce stoupají...

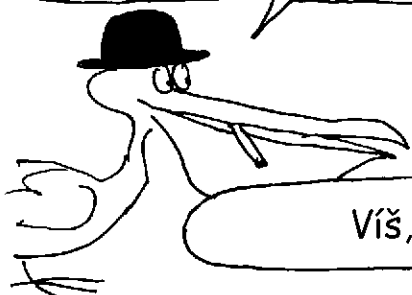

Je třeba přestat s těmi neustálými úvěry.

Prachovýrobce půjčuje lidem moc PENĚZ. Ale ve skutečnosti i já jim je půjčuji.

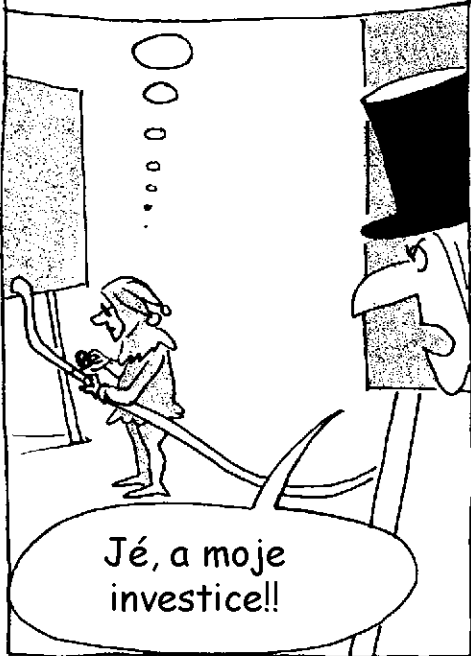

Takže všichni půjčují všem?

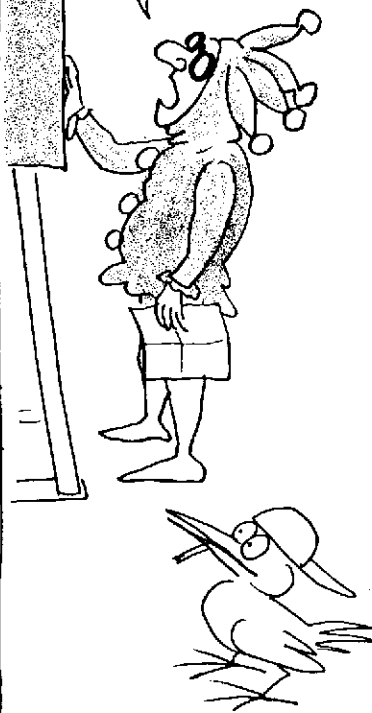
Víš, ty všechny půjčky jsou ohromně nafouknuté.

Půjčím mu míň, takže si pak dvakrát rozmyslí, než někomu půjčí...

Jé, a moje investice!!

Dobře. Tak jsme trošku udusili úvěrovou aféru. Ale hladina STÁTNÍ POKLADNY velmi rychle klesá.

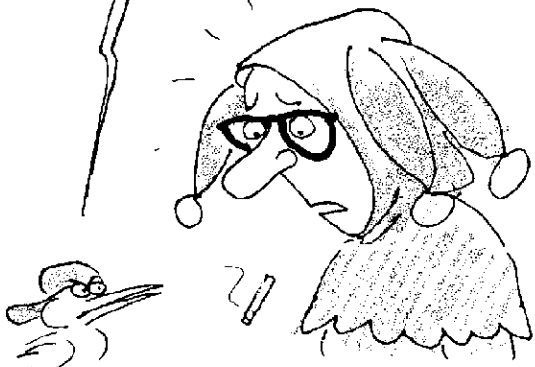
Co dělat? zvýšit přímé daně?... nepřímé daně?... daně ze zisku právnických osob?...

Všechny daně...

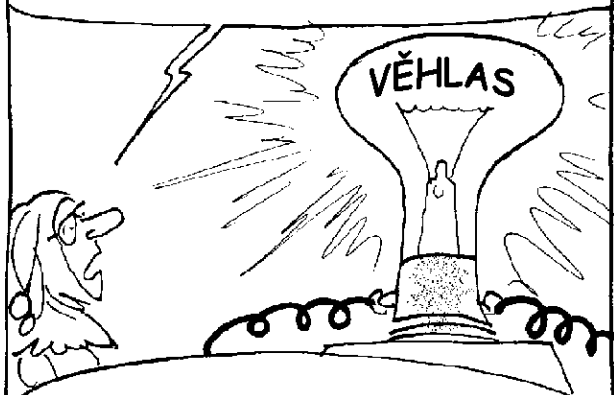
Vyžadujeme zvýšení
průtoku!

Pane POHROMO, tlak v potrubí klesá,
stav BAROMETRU se snižuje

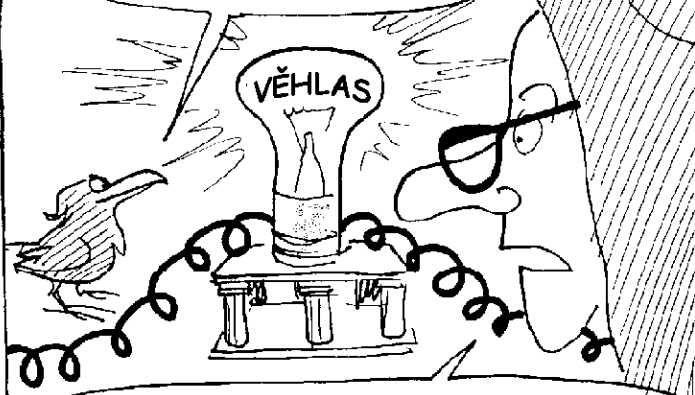
Á, pokladna je skoro prázdná.

Hele, kdo mi sem
namontoval tuhle věc!?

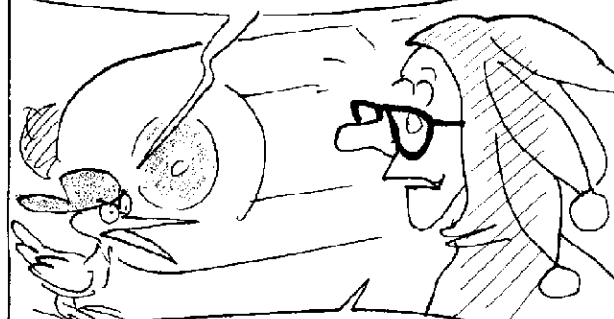
to je velká elektrická lampa
napájená ze státní pokladny.

takhle jsme vidět
z dálky

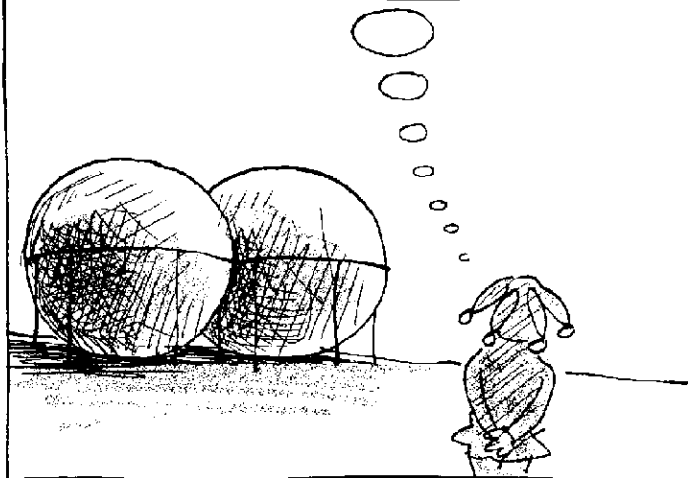
Cože!? okamžitě ji zhasněte
jinak je to náš konec!

Zvýšení průtoku,
jinak přestaneme
MAKAT

ano, ano... hned

Už je jenom jedno řešení

co dělá POHROMA?

Právě zapojuje do oběhu
PRACHOKAPALINY
tyhle ohromné nádrže

a znovu doplňuje
STÁTNI POKLADNU

tyhle zásobníky vypadají ohromné.
To je nečekané a uklidňující.
Ale co obsahují?

tak to na
mou duši
nevím

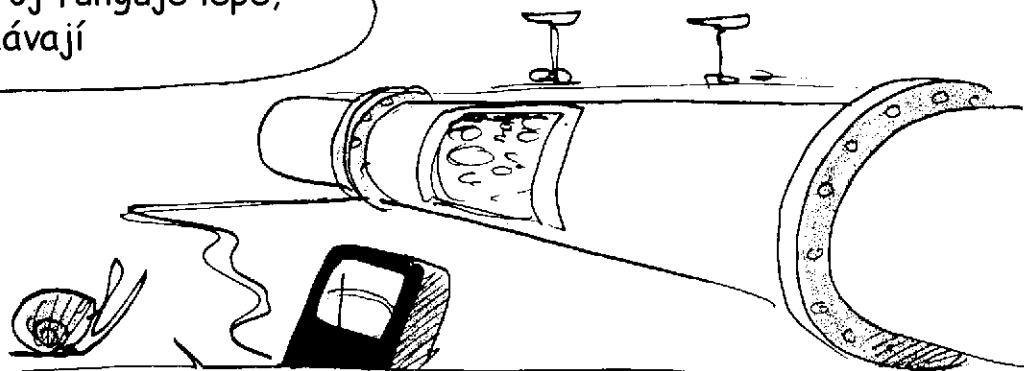
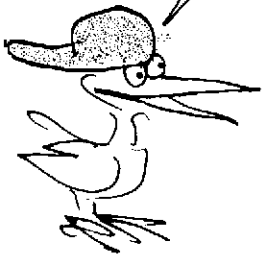
Á, konečně byl zvýšen
ten průtok. No to to trvalo!

VRRRRRRRRR

Ďábelská síla.
Čerpadlo spotřeby
jede naplno.

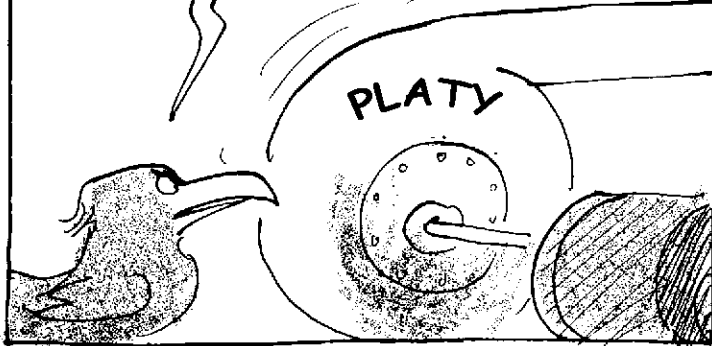
Jé, pozor! ceny!!!

Nakonec je to jedno, stroj funguje lépe,
čerpadla dodávají

ano, ale podívej: síla všude klesá!

to není normální.
Makáme naplno a člověk by řekl,
že pro nic za nic

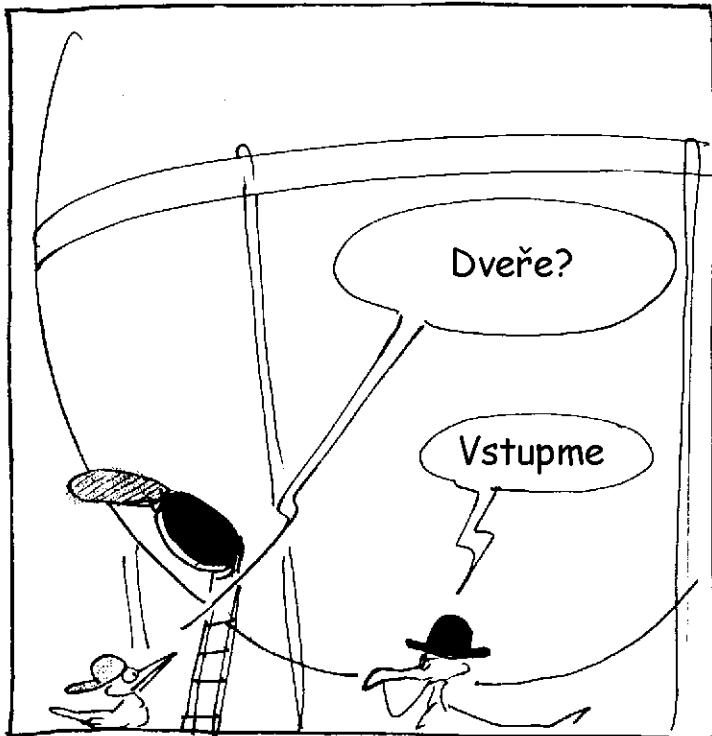
co přidal POHROMA do
ekonomické kapaliny?!?!

Pojďme se podívat
na ty slavné zásobníky

Dveře?

Vstupme

PRÁZDNÉ!!!

chcete říct, že UŽ i tyhle nádrže jsou prázdné?

Ne, VŽDYCKY BYLY PRÁZDNÉ!

takové EKONOMICKÉ PRÁZDNO?

NIC v ryzí podobě?

Když se nedaří, tak všichni POHROMOVÉ dělají to samé. Vstříknou do oběhu ohromnou VZDUCHOVOU bublinu. Nejprve to rozhýbe PRACHOKAPALINU, něco jako RÁNA BIČEM.

Ale všechno se pak promíchá a výsledkem je, že PRACHOKAPALINA zřídne.

Ceny stoupají.

ÚSPORA ztrácí na hodnotě

Do prčic, já taky ruším mou úsporu

KAPITÁL také

PRACHOVÝROBČEI

únik kapitálu!
Jé, ten darebák!!!

Přijeli jsme včas!...

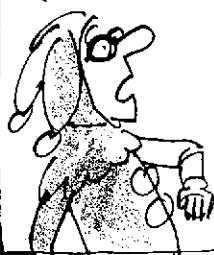
Prachovýrobče,
potřebuji váš kapitál

nedělejte ze sebe
nemluvňe!

kde je schovaný?

Cože, zmražený!!!

Nechal vzkaz...

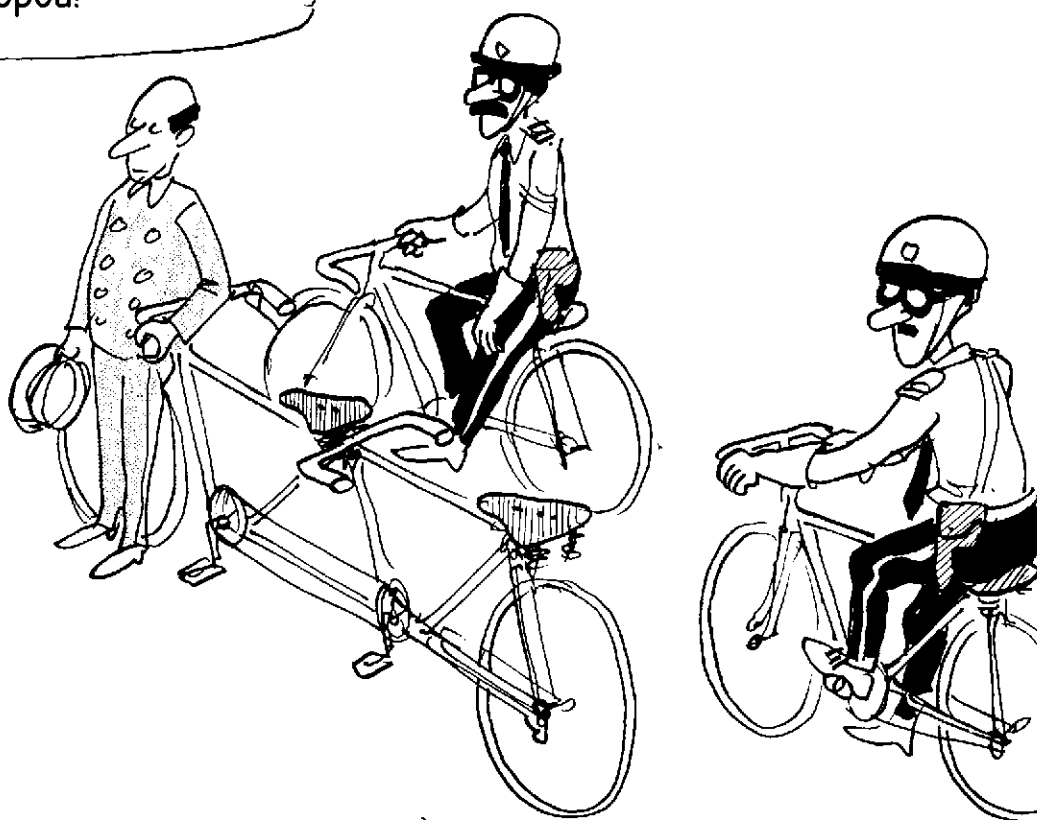
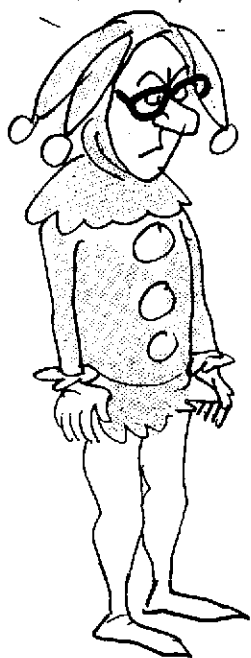

Zablokujte platy, snižte daně ze zisku
právnických osob, sociální dávky a
dejte nám subvence, abychom
mohli investovat.

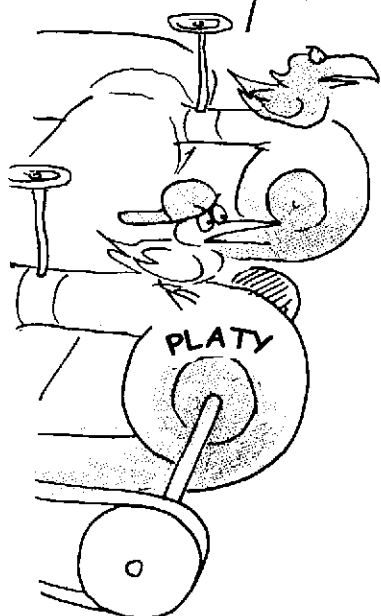
Pan Prachovýrobce

Ale... **KUPNÍ SÍLA** klesne. Lidi budou nadávat.
A čerpadlo spotřeby se bude točit pomaleji.

Začněme trošku šetřit
tou pitomou ropou!

Tyhle PRACHY nemají žádnou
hodnotu. Zvýšení průtoku!!

My jsme
to říkali!

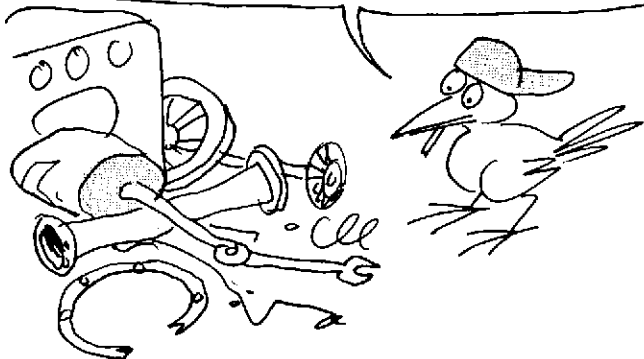
to je šílené!

zaručená
bída!...

Ostatně za časů,
kdy já byl
ministrem, to
nebylo lepší...

EPILOG

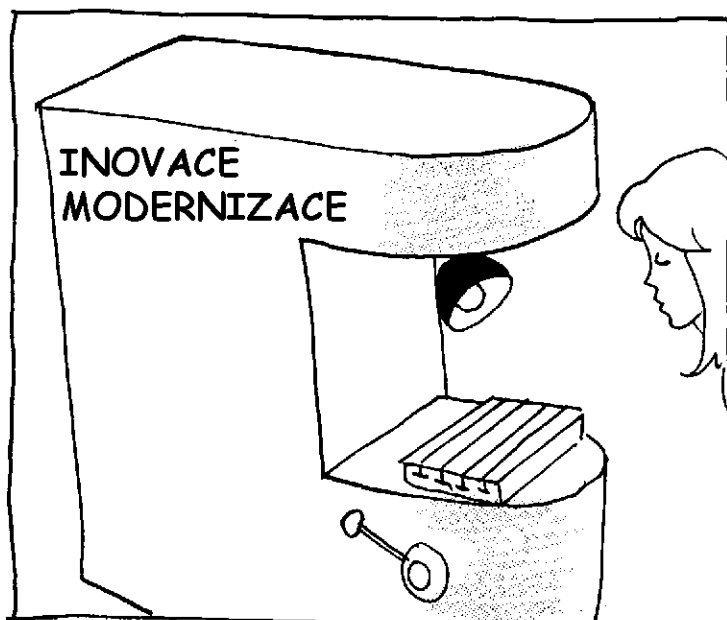
Hele, další výrobní jednotka,
kterou odpojili.

Bude třeba
postavit jinou...
mnoho jiných...

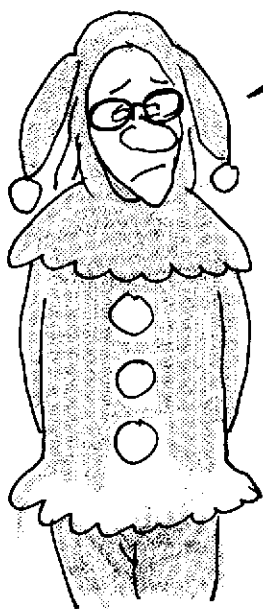
Pane POHROMO...

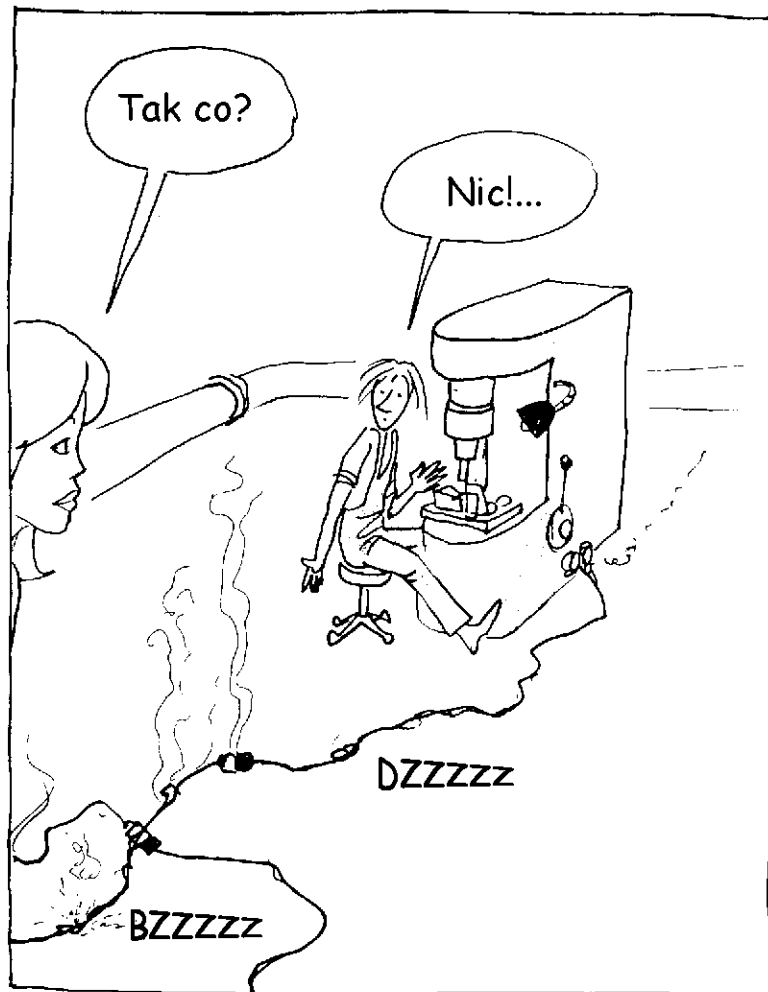
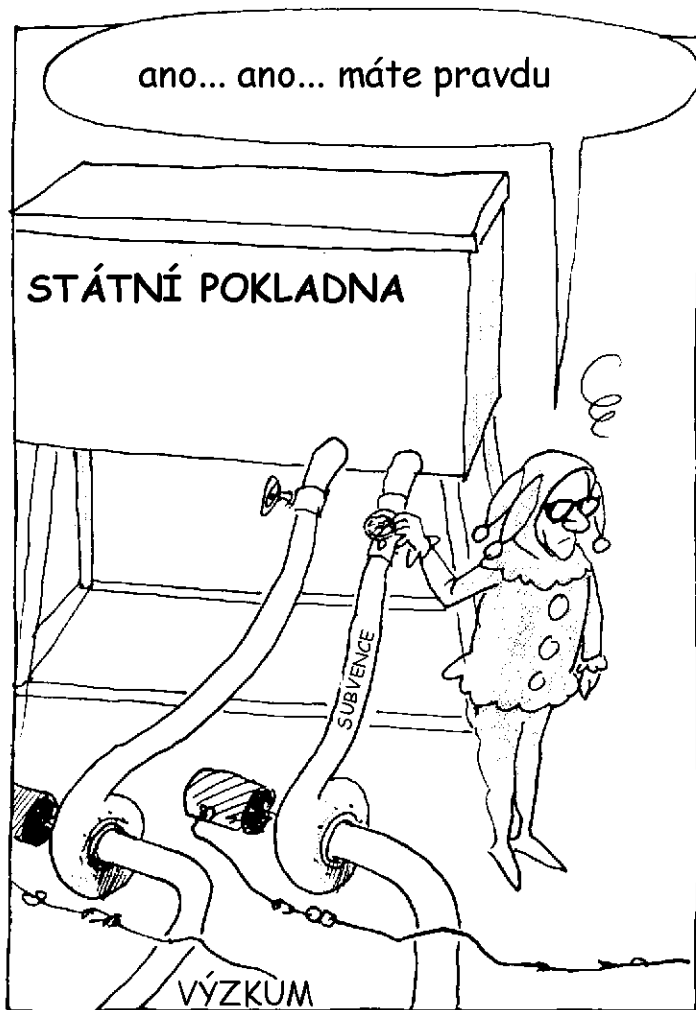
A co kdybych založil
další ministerstvo?...
nebo další státní úřad?...

ano?

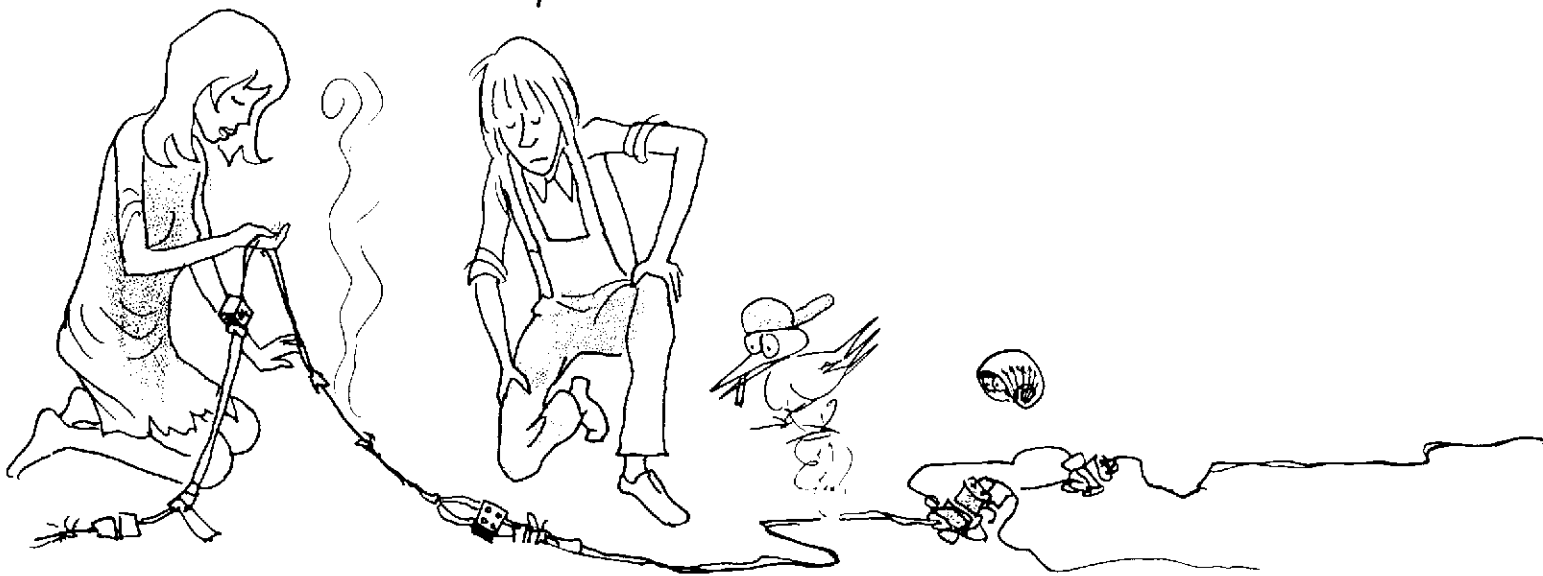
Pane POHROMO,
jediným řešením je skok kupředu.
Je třeba **INOVOVAT**, vytvořit
moderní výrobní nástroje.

Je třeba zapojit **PŘEDSTAVIVOST**.

Největší průšvih v naší zemi, jsou ty ZTRÁTY NA VEDENÍ...

KONEC